

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΣΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 6 • ΙΟΥΝΙΟΣ 2007

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίων»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Σωκράτης Μαυρογόνατος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΕΞΟΦΥΛΛΟ: Ἡ λιτότητα τῆς φωτογραφίας ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπέροχο χρῶμα τῆς θάλασσας σὲ ἓνα ἀρσανὰ τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἶναι περισσότερο εὔγλωττα ἀπὸ πολλές σελίδες πού γράφηκαν γιὰ τὸν ἱερό αὐτὸ τόπο. Ἡ «μοναξιά» τοῦ μοναχοῦ πού περιμένει κάποιον πλοιάριο καὶ ἡ ἐτοιμότητα τῆς στάσης του μαρτυρεῖ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς του καὶ ταυτόχρονα τὴν ἀνταπόδοση στὸν ἀγῶνα του: φῶς καὶ χρῶμα καὶ ἡρεμία καὶ ἐπάρκεια στὰ ἐλάχιστα πού πραγματικά ἔχομε ἀνάγκη καὶ ὅμως προτιμοῦμε τοὺς σωροὺς τῶν σκουπιδιῶν πού φορτωνόμαστε καθημερινὰ στὸν «κόσμο». Φωτογραφία Στ. Χαριτόπουλου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικά Γράμματα Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Νομοθετικές διατάξεις γιὰ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν Ἐφημερίων	σελ. 4-5
Διαδρομές ζωῆς Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα	σελ. 6
Ἰ. Ναὸς Μεταμορφώσεως Σωτήρος Βόλου (Β') Παν. Α. Ἀγγελοπούλου	σελ. 7
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 8-13
Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θείου Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Α') Ἀρχιμ. Νικοδήμου Κανσίσογλου	σελ. 14-15
Λείψανα καὶ λατρευτικές τιμές τοῦ Ἀγ. Ἰωάννη Βαπτιστῆ καὶ Προδρόμου στὴ δυτικὴ παράδοση Κων/νου Π. Χαραλαμπίδη.....	σελ. 16-17
Ἄνορθόδοξες «Θεραπείες» τῆς Νέας Ἐποχῆς (Α') Πρωτοπρ. Βασιλείου Α. Γεωργόπουλου	σελ. 19
Θεολογία τοῦ Κηρύγματος (Β') Γεωργίου Π. Πατρῶνου.....	σελ. 20-21
Ὁ π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης Ἐπισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνοῦ.....	σελ. 22-23
Μικρὲς διορθώσεις γιὰ μεγάλα ζητήματα Πρωτοπρ. Βασιλείου Θερμοῦ	σελ. 24-25
Γονατίζουμε κατὰ τὴν συγχωρητικὴ εὐχή τοῦ Εὐχελαιοῦ; Πρωτοπρ. Θεμιστ. Στ. Χριστοδούλου	σελ. 26
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα.....	σελ. 27-28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Ἀρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου	σελ. 30
Φωτογραφικά Στιγμιότυπα	σελ. 31

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Ἐνα ἀποτελεσματικό ποιμαντικό μέσο γιὰ τὴν κάλυψη τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν καὶ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τοῦ ποιμνίου σου εἶναι τὸ χριστιανικὸ βιβλίο. Τὸ σημαντικὸ αὐτὸ μέσο μπορεῖς νὰ τὸ ἀξιοποιήσεις ποιμαντικά με δύο τρόπους:

Πρῶτον, με τὴ δημιουργία «Ἐνοριακοῦ Κέντρου Χριστιανικοῦ Βιβλίου». Τὸ ποιμαντικὸ αὐτὸ πρόγραμμα συνίσταται στὴν προμήθεια χριστιανικῶν ἐκδόσεων, τὴν προβολή τους στὸ χῶρο τοῦ Ναοῦ (σὲ μιὰ προθήκη στὸν Πρόναο) καὶ τὴν ἀγορά τους ἀπὸ τοὺς ἐνορίτες. Μὲ τὸν τρόπον αὐτό, οἱ ἐνορίτες διευκολύνονται νὰ προμηθεύονται χριστιανικά βιβλία, διότι οὔτε γνωρίζουν ποῦ μποροῦν νὰ τὰ βροῦν οὔτε εὐκαιροῦν νὰ τὰ ἀναζητοῦν στὰ διάφορα βιβλιοπωλεῖα, ἰδιαίτερα οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν.

Σημαντικὸ θέμα γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ προγράμματος εἶναι ἡ πρόκληση τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν ἐνοριτῶν, γιὰ τὴ μελέτη τῶν χριστιανικῶν βιβλίων. Ἐνας πρακτικὸς τρόπος γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ εἶναι ἡ ἐκ μέρους τοῦ Ἱερέα σύσταση καὶ ὑπόδειξη πρὸς τοὺς ἐνορίτες νὰ προμηθευτοῦν καὶ νὰ ἀγοράσουν ἓνα συγκεκριμένο βιβλίο, γιὰ μιὰ συγκεκριμένη περίοδο, ὅπως λ.χ. «Αὐτὸ τὸ καλοκαίρι, σᾶς συνιστῶ νὰ διαβάσετε τὸ τάδε βιβλίο»!

Δεύτερον, με τὴ δημιουργία καὶ λειτουργία «Δανειστικῆς Ἐνοριακῆς Βιβλιοθήκης». Ἐνα τέτοιο πρόγραμμα ὁρ-

γανώνεται, ὡς ἐξῆς: Ἀπὸ καταλόγους χριστιανικῶν ἐκδόσεων ἐπιλέγεις βιβλία ποὺ κατὰ τὴν κρίση σου ἐνδιαφέρουν τοὺς ἐνορίτες ὄλων τῶν ἡλικιῶν, τοὺς ἐνήλικες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ τὰ παιδιὰ. Ἐὰν ὁ Ναὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει τὴ δαπάνη ἀγορᾶς τῶν βιβλίων αὐτῶν, μπορεῖς νὰ ἀναζητήσεις χορηγούς, τοὺς ὁποίους νὰ παρακαλέσεις νὰ συνδράμουν στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Προγράμματος. Στὴ συνέχεια, πρέπει νὰ γίνῃ ἡ καρτελλογράφηση τῶν βιβλίων, γιὰ νὰ ἐλέγχεται ἡ διακίνησή τους, ἡ παραλαβὴ καὶ ἡ ἐπιστροφή τους. Εἶναι ἔργο ποὺ μπορεῖς νὰ τὸ ἀναθέσεις σὲ ἓνα ποιμαντικὸ συνεργάτη, ἄνδρα ἢ γυναίκα.

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀφήνει ἥσυχους, ἀγαπητέ ἀδελφέ, τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ πλείστοι τῶν Ὁρθοδόξων πιστῶν εἶναι σχεδὸν ἀκατήχητοι. Διάφοροι παράγοντες συντελοῦν, ὥστε πολλοὶ συμπατριῶτες μας, μετὰ τὸ Βάπτισμα στὴ νηπιακὴ τους ἡλικία, νὰ μὴ ἔχουν εὐκαιρίες κατήχησης καὶ κάποιας χριστιανικῆς οἰκοδομῆς καὶ καλλιέργειας. Ἄς κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε γιὰ νὰ ἐλαττώνεται τὸ μεγάλο αὐτὸ ποσοστὸ τῆς ἄγνοιας καὶ τῆς πνευματικῆς πενίας τοῦ λαοῦ μας. Μέριμνά μας πρέπει νὰ εἶναι «ἡ διὰ βίου» κατήχηση τῶν πιστῶν. Καὶ οἱ πιστοί, πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι καλοῦνται νὰ εἶναι ἰσόβιοι Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ!

Μὲ πολλές εὐχὲς
† Ὁ Α.Ε.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265/τ Α'/05.12.2006), επεκτάθηκαν και έχουν ανάλογη εφαρμογή στα μέλη των οικογενειών των έφημερίων, οι διατάξεις του άρθρου 5 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων του Δημοσίου (Κ.Π.Σ.Σ.), οι οποίες έχουν ως εξής:

4. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του Κ.Π.Σ.Σ. έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόσωπα των διατάξεων του άρθρου 14 του καταστατικού του πρώην Ταμείου Ασφαλίσεως Ορθοδόξου Έφημεριακού Κλήρου της Ελλάδος (ΤΑΚΕ).

ΑΡΘΡΟ 5

Χήρα σύζυγος και όρφανα

1. Δικαίωμα σε σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο έχουν:

Νομοθετικές διατάξεις για τα μέλη των οικογενειών των Έφημερίων

α) Η χήρα του υπαλλήλου, από αυτούς που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2, ο οποίος είχε αποκτήσει δικαίωμα σε σύνταξη ή που πέθανε στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση πενταετούς τουλάχιστον πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ή που πέθανε στην υπηρεσία με τους όρους της περίπτ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 1 ή που δολοφονήθηκε από τρομοκράτες ή άλλα άτομα λόγω της υπαλληλικής του ιδιότητας ή της ενάσκησης των καθηκόντων του.

Η χήρα δικαιούται σύνταξη αν από το γάμο έχει συμπληρωθεί ενός έτους πραγματική συντάξιμη υπηρεσία του συζύγου της ή αν ο γάμος έχει τελεσθεί δύο τουλάχιστον πλήρη έτη πριν από το θάνατό του.

Αν ο γάμος της χήρας λυθεί με διαζύγιο και τελεσθεί νέος γάμος της με το ίδιο πρόσωπο, για τη συμπλήρωση των παραπάνω χρονικών προϋποθέσεων λαμβάνεται υπόψη και ο πρώτος γάμος. Αν όμως γεννήθηκε παιδί ή χήρα δικαιούται σύνταξη και χωρίς να συντρέχουν οι όροι αυτοί.

Η χήρα δικαιούται επίσης σύνταξη και χωρίς να συντρέχουν οι όροι αυτοί στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα

αυτού, αν ο γάμος τελέσθηκε πριν από την απομάκρυνση του συζύγου της από την υπηρεσία, στις περιπτώσεις γ' και στ' της ίδιας παραγράφου, καθώς και στην περίπτωση θανάτου του υπαλλήλου στην υπηρεσία, αν ο γάμος τελέσθηκε πριν από το τραῦμα ή ατύχημα ή την αναμφισβήτητη έκδήλωση της νόσου, από τα οποία επήλθε ή ανικανότητα ή ο θάνατος του υπαλλήλου. Ο χρόνος έκδήλωσης της νόσου βεβαιώνεται με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ. Έπιτροπής.

β) Τα παιδιά του υπαλλήλου που πέθανε έχοντας τις παραπάνω προϋποθέσεις, καθώς και του συνταξιούχου είτε αυτά γεννήθηκαν σε γάμο των γονέων τους είτε νομιμοποιήθηκαν, είτε είναι θετά, είτε αναγνωρίστηκαν, είτε γεν-

νήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους από μητέρα υπάλληλο ή συνταξιούχο από δική της υπηρεσία, αν τα μέν κορίτσια είναι άγαμα, τα δέ αγόρια μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έφóσον είναι άγαμα ή και μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, έφóσον είναι ανίκανα για έργασία

κατά ποσοστό 50% και άνω. [...]

γ) Η διαζευγμένη θυγατέρα έφóσον συντρέχουν άθροιστικά οι έξής προϋποθέσεις:

αα) Ο γάμος να λύθηκε με κοινή υπαιτιότητα ή με υπαιτιότητα του συζύγου ή από λόγο που δεν άφορā αποκλειστικά το πρόσωπό της ή με συναινετικό διαζύγιο ή να συντρέχει περίπτωση βίαιης διακοπής (σημ. όρθότερα «κατάργησης» προβλ. άρθρ. 604 έδ. 1 Κ. Πολ. Δικ.) της δίκης λόγω θανάτου του συζύγου.

ββ) Να μην έχει μηνιαίο εισόδημα από το Δημόσιο ή το Δημόσιο Τομέα μεγαλύτερο από το κατώτατο όριο σύνταξης του Δημοσίου, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

Έπίσης να μην έχει κάθε φορά φορολογητέο εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη πηγή μεγαλύτερο από το παραπάνω καθοριζόμενο κατώτατο όριο.

γγ) Να μην παίρνει άλλη σύνταξη και να μην έχει ασφαλισθεί για σύνταξη σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό όργανισμό κύριας σύνταξης.

δδ) Κατά την 31 Δεκεμβρίου 1986 να έχει συμπληρώσει το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας της. [...]

δ) Τα άγαμα αγόρια που φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές της χώρας ή σε ισότιμες με αυτές του εξωτερικού ή σε δημόσια Ίνστιτούτα Έπαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) της χώρας δικαιούνται σύνταξη μέχρι να τελειώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τα έτη φοίτησης που προβλέπει ο οργανισμός της κάθε σχολής ή του κάθε Ι.Ε.Κ. κατά περίπτωση, και για ένα ακόμη έτος έφόσον συνεχίζεται ή φοίτηση και πάντως, όχι πέρα από τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους για όσα φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και του 22ου έτους της ηλικίας τους για όσα φοιτούν σε Ι.Ε.Κ. [...]

2. Στην σύνταξη της χήρας συζύγου και των τέκνων συμμετέχει ή χήρα μητέρα ή η φυσική μητέρα έφόσον παραμένει άγαμη. [...]

3. Οί θυγατέρες και άπορες άγαμες αδελφές, που έχουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς ή αδελφία που προσλήφθηκαν στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά, αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το δικαίωμα αυτό και τα αγόρια.

4. Στις άγαμες θυγατέρες, εκτός από τις άνικανες σε ποσοστό 67% και μεγαλύτερο, μετά την ένηλικιώσή τους ή το τέλος των σπουδών τους ή σύνταξή τους καταβάλλεται ολόκληρη μόν αν το συνολικό, εκτός από την κύρια και έπικουρική σύνταξη, μηνιαίο πραγματικό ακαθάριστο εισόδημά τους, όπως αυτό προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση του προηγούμενου έτους, δέν υπερβαίνει το 40πλάσιο του ήμερομισθίου άνειδίκευτου έργατη, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά, περιορίζεται δέ κατά το ένα τρίτο (1/3) του ποσοϋ της, αν το εισόδημα αυτό υπερβαίνει το 40πλάσιο όχι όμως και το 60πλάσιο και κατά το ένα δεύτερο (1/2) αυτής έφόσον υπερβαίνει το 60πλάσιο.

Παρατήρηση 1η: Η παραπάνω διάταξη εφαρμόζεται και για τις άγαμες και διαζευγμένες θυγατέρες που έπαιρναν σύνταξη κατά την ισχύ του Ν. 2084/92, όπως όρίζεται στο δεϋτ. έδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 20 αυτού, που έχει ως έξης:

Η διάταξη του προηγούμενου έδαφίου εφαρμόζεται και για τις άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες στις οποίες καταβάλλεται ήδη σύνταξη και οί οποίες υποχρεούνται να υποβάλουν στην

άρμόδια διεύθυνση συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους μέσα στο πρώτο δίμηνο κάθε έτους, αρχής γενομένης από του έτους 1993, έπικυρωμένο αντίγραφο έκκαθαριστικού σημειώματος του φόρου εισοδήματος του προηγούμενου έτους ή σχετική βεβαίωση της άρμόδιας διεύθυνσης οικονομικών ύπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) προς απόδειξη του εισοδήματός τους.

Η παράλειψη ύποβολής των παραπάνω στοιχείων συνεπάγεται άναστολή της καταβολής της σύνταξης, ή οποία πάντως μπορεί να καταβληθεί και πάλι με την έκ των ύστερων ύποβολή των στοιχείων αυτών.

Παρατήρηση 2η: Στο άρθρο 20 παρ. 1 έδάφ. τέταρτο του Ν. 2084/1992 όρίζεται ότι:

«Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, για την ένηλικιώση των τέκνων, άρρένων και θηλέων, καθώς και για την ηλικία όσων σπουδάζουν εφαρμόζεται ή διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 13 του παρόντος. Συντάξεις που έχουν ήδη κανονιστεί με διαφορετικό όριο ηλικίας δέν τίγονται».

Παρατήρηση 3η: Οί διατάξεις της παρ. 5 (άρθρο 20 παρ. 1 Ν. 2084/92) έρμηνεύθηκαν άθθεντικά με την παρ. 15 του άρθρ. 6 του Ν. 2227/94 που έχει ως έξης:

«Η άληθής έννοια των διατάξεων της παρ. αυτής είναι ότι στην έννοια της σύνταξης, κύριας και έπικουρικής, που περιορίζεται, περιλαμβάνεται μόνο ή σύνταξη που καταβάλλεται από το Δημόσιο και οί έπικουρικές συντάξεις που άπορρέουν από ύπηρεσίες της κύριας αυτής σύνταξης ή έξαρτώνται από αυτή και όχι οί συντάξεις που τυχόν δικαιούνται τα άναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα από άλλους άσφαλιστικούς οργανισμούς κύριες και έπικουρικές, επί συρροής δέ δύο συντάξεων από το Δημόσιο, για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών λαμβάνεται ύπόψη ή μικρότερη, όταν άμφότερες προέρχονται από μεταβίβαση, όταν δέ ή μία προέρχεται από ίδιο δικαίωμα και ή άλλη από μεταβίβαση, λαμβάνεται ύπόψη ή από μεταβίβαση καθώς και οί τυχόν έπικουρικές συντάξεις που άπορρέουν ή έξαρτώνται από τις συντάξεις αυτές που περιορίζονται».

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να άπευθύνεστε στις ύπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους στα τηλέφωνα: 210-33.29.233, 210-33.29.273, 210-33.29.276.

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΖΩΗΣ

ΕΝΑΣ Ίσπανός οδηγός-ραλλίστας, πού έχει πάρει πολλές φορές μέρος στο Ράλλυ-Ακρόπολις, σέ μιὰ πρόσφατη συνέντευξή του εἶπε κάποιες ὁμορφες καὶ «ὀδηγητικές» σκέψεις. Σταχυολογοῦμε:

«Οὐσιαστικά, σήμερα δὲν ὑπάρχουν οἱ μεγάλες κατασκευαστικές διαφορές στὰ αὐτοκίνητα καὶ τοὺς κινητήρες. Τὸ θέμα τῆς διάκρισής σου καὶ τῆς ἐπιτυχίας σου ἐγκτεται στὸ πὼς ἀξιοποιεῖς τὸ «ἔργαλειό». Καὶ λίγο πιὸ κάτω λέει: «Στὴν εὐθεία μπορεῖς νὰ τρέχεις «ὄσο γρήγορα θέλεις». Ὅμως τὸ σημαντικό καὶ καθοριστικό εἶναι τὸ πὼς στρίβεις, πὼς «κρατᾷς» τὸ ὄχημα στὶς ἐπικίνδυνες στροφές καὶ –γενικότερα– πὼς ἐλίσσεσαι». Καὶ κάπου πρὸς τὸ τέλος σημειώνει: «Πάντα προσεύχομαι καὶ βρίσκομαι σὲ ἐγρήγορη γιὰ ἀναπάντεχες λακκοῦβες ἢ καὶ ἐμπόδια πὺν μπορεῖ νὰ βάλει κάποιος ἀσυνειδήτος ἢ ἀνταγωνιστὴς στὴ διαδρομὴ».

Δὲν ξέρομε πόσο πρωτότυπα ἢ κοινότοπα εἶναι τὰ παραπάνω γιὰ τοὺς ὀδηγούς. Ἐχουν, ὅμως, μιὰ βαρύτητα, ἀφοῦ προέρχονται ἀπὸ ἕναν ἐμπειροῦ ἀθλητὴ τοῦ σκληρότερου –ὅπως φημίζεται– Ράλλυ στὸν κόσμo, τοῦ Ράλλυ-Ακρόπολις. Ἐχουν ὅμως σημασία γιὰ κάθε πνευματικό ἄνθρωπο οἱ προεκτάσεις τῶν ἐπισημάνσεων αὐτῶν, ἀφοῦ ἡ πορεία τῆς ζωῆς μας εἶναι ἕνας ἀγώνας σκληρός, μὲ στροφές, ἐλιγμούς, λακκοῦβες, ἐμπόδια, ἀντιξοότητες καὶ ἀνταγωνισμούς.

Ἄρχικὰ νὰ ποῦμε, πὼς δὲν ὑπάρχουν «οἱ μεγάλες κατασκευαστικές διαφορές» στὰ «ἔργαλεία τοῦ ἀγώνα». Κάποιες μικροδιαφορές στὰ χαρίσματα πὺν δίνει ὁ Θεὸς στὸν κάθε ἄνθρωπο, ὑπάρχουν, ἀλλὰ καὶ κάθε περίπτωση θὰ κριθεῖ ἀνάλογα. Ὅπο-

τε δὲν εὐσταθοῦν ἀγωνίες γιὰ τὴ διαφορὰ χαρισμάτων. Ἡ ἀγωνία μας πρέπει νὰ ἐστιάζεται πάντοτε στὸ: πὼς ἀξιοποιοῦμε ὅλες αὐτὲς τὶς δυνατότητες, ὅλα αὐτὰ τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ. Χωρὶς ἀδιαφορίες, φυγοπονίες, μίζερες προοπτικές, ἀποθαρρύνσεις καὶ ἀπογνώσεις· ἀλλὰ οὔτε ἀγχώδεις ὑπερβολές καὶ ἀκρότητες. Καὶ πάντα «ἐν εὐχαριστίᾳ» πρὸς τὸν Δοτήρα Κύριο.

Ὅσο γιὰ τὴν πορεία τοῦ κάθε Χριστιανοῦ, εἶναι συγκεκριμένη. Εἶναι: ὁ δρόμος γιὰ τὴ Σωτηρία μας· ἡ συμπόρευσή μας μὲ τὸν Χριστό. Πὺν περνάει μέσα ἀπὸ τὰ μονοπάτια τῆς πίστες, τῆς ἀνθρωπιᾶς καὶ τῆς ἀρετῆς. Καὶ βιοῦται, ὀρθὰ καὶ ὀρθόδοξα, μὲ τὴ Μυστηριακὴ ζωὴ καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ἀσκηση, ζωογονοποιούμενη ἀπὸ τὸ φρόνημα τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀνταπάρνησης.

Οἱ ἐλιγμοὶ πὺν ἐπιτάσσουν οἱ περιστάσεις, πρέπει νὰ ὀριοθετοῦνται ἀπὸ τὸ τοῦ Κυρίου μας: «Γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περι-

Ἄρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

στεραὶ» (Ματθ. 10,16). Ναι! Αὐτὸς εἶναι (καὶ πάλι!) ὁ χρυσὸς συνδυασμός: ΚΑΙ φρονίμως ἐλισσόμενοι, μὰ ΚΑΙ ἀκέραιοι καὶ πάλλευκοι! Καὶ νὰ ἔχουμε –παράλληλα– τὴ σύνεση νὰ μαθαίνουμε τοὺς ἐλιγμοὺς τοῦ ἀντιπάλου-διαβόλου. Ὅστε «νὰ μὴ βγάλει κέρδος ἀπὸ μᾶς ὁ σατανᾶς, ὄντας καλοὶ γνώστες τῶν δικῶν τοῦ ἀποτρόπαιων καὶ ἀπαίσιων ἐλιγμῶν» (Β' Κορ. 2,11).

Τέλος, γιὰ «τὸ κράτημα» στὶς στροφές καὶ τὰ φρένα, δὲν χρειάζονται πολλὰ λόγια. Ὅλοι ξέρομε τὴ σπουδαιότητά τους· καὶ πόσο ἀπαραίτητα εἶναι, γιὰ νὰ φτάσουμε ἀκέραιοι καὶ ὀλοκληρωμένοι στὸ τέρμα τῆς πορείας μας. Ἄφοῦ, χωρὶς τὴν πειθαρχημένη βιοτή, μὲ τὶς εὐλογημένες ἀσκητικές πρακτικές τῆς Ἐκκλησίας, ὅλα παραμένουν ἀνεργάτιστα καὶ χωρὶς συνοχή καὶ συντονισμό. Καὶ ὁ παραμικρὸς πειρασμὸς τὰ ἀνατρέπει καὶ τὰ καταποντίζει εὐκόλα. Καὶ ἡ ζωὴ «ἐκτροχιάζεται», μὲ ἀπολήξεις μοιραῖες.

(Ἡ ἐπαγρύπνηση, ἡ προσευχή, καθὼς καὶ οἱ «λακκοῦβες» τῆς ζωῆς δὲν σχολιάστηκαν καθόλου. Ὅς θεμελιώδη ὅμως θέματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς, θὰ ἐπανέρχονται –χάριτι Θεοῦ– συχνὰ σ' αὐτὴ τὴ στήλη).

* * *

Ἐπὶ τὴ μνήμη τῶν κορυφαίων ὀδηγῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἵνα πάντες, τοῖς ἴχρυσιν ἐκείνων ἐπόμενοι καὶ ἀναθεωροῦντες τὴν ἐκβασιν τῆς αὐτῶν ἀναστροφῆς, μιμούμεθα τὴν πίστιν (Ἐβρ. 13,7).

Ί. Ναός Μεταμορφώσεως Σωτήρος Βόλου (Β')

Ζημιές από τὸν ἰταλικὸ βομβαρδισμό τῆς 6ης Νοεμβρίου 1940

Παναγιώτου Ἀργ. Ἀγγελοπούλου, Μ.Θ.

Συνεχίζοντας ἀπὸ τὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Ε» (Μάιος 2007, τ. 5, σ. 7) τὴν ἀναφορά στὶς ζημιές ποὺ ὑπέστη ὁ Ί. Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος τῆς πόλεως τοῦ Βόλου ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ τῶν ἰταλικῶν ἀεροπλάνων τὴν 6η Νοεμβρίου 1940, παραθέτομε τὴ συνέχεια τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐν λόγω Ί. Ναοῦ πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

Β) Ἐξωτερικαί

- 4) Ὁ μεσαῖος μεγάλος τρούλλος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξεράγη ἡ βόμβα ὑπέστη σοβαρὰν βλάβην, ἐκρημίσθη δὲ τμήμα αὐτοῦ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος. Οἱ ὑαλοπίνακες τῶν δώδεκα σιδηρῶν παραθύρων τοῦ ἐθραύσθησαν ἅπαντες.
- 5) Κατεστράφησαν πάντες οἱ ὑαλοπίνακες τῶν ἐτέρων 4 μικροτέρων τρούλλων ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει 8 παράθυρα σιδηρὰ τὸ δὲ ἀριστερὸν μέρος τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ Ναοῦ ἐβλάβη ὅλον ἀπὸ τὰ θραύσματα τῆς βόμβας.
- 6) Ὡσαύτως κατεστράφησαν οἱ ὑαλοπίνακες 6 παραθύρων τοῦ Ναοῦ ὕψους 3 μέτρων ἕκαστον παράθυρον.
- 7) Οἱ ὑαλοπίνακες τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ νότον δυὸ μεγάλων φανεῶν μετὰ τῶν δυὸ παραθύρων.

Γ) Ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

- 8) Τὸ ἱερὸν τέμπλον καὶ ὄλαι αἱ ἐπ' αὐτοῦ μικραὶ εἰκόνες ἐβλάβησαν σοβαρῶς, βλήμα δὲ βόμβας διαπεράσαν τὴν

εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ἀφήρεσε τεμάχιον ἐξ αὐτῆς καὶ ἐκ τῶν τριῶν ἀδαμάντων τοποθετημένων ἐπὶ τοῦ ἀργυροῦ στεφάνου τῆς εἰκόνος ἐλλείπει ὁ εἰς ἐκτιναχθεῖς.

- 9) Ἐπίσης ἐβλάβησαν ἀπὸ πολλὰ βλήματα αἱ δεσποτικαὶ εἰκόναι Μεταμορφώσεως, Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἁγίου Γεωργίου, καθὼς καὶ αἱ κάτωθι τῶν δεσποτικῶν εἰκόνων μικραὶ τοιαῦται καὶ τὰ στηρίγματα αὐτῶν.
- 10) Τὸ μεγάλον ἐκκρεμὲς ὠρολόγιον τοῦ Ναοῦ.
- 11) Κατεστράφη τὸ παγγάριον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐρμαρίων.
- 12) 10 ἀργυραὶ κανδήλαι τοῦ τέμπλου.
- 13) Ἡ ἐπὶ τῆς κόγχης τοῦ ἱεροῦ βήματος εἰκὼν ζωγραφικῆς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.
- 14) Ἐξ προσκυνητάρια τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ γυναικωνίτου.
- 15) Οἱ ὑαλοπίνακες τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς ἱ. εἰκόνος τῆς δωρηθείσης ὑπὸ τῆς Ἀμαλίας Ρήγα.
- 16) Οἱ ὑαλοπίνακες 6 παραθύρων τῆς κλίμακος.
- 17) 4 ἐξωτερικαὶ θύραι μεγάλαι ἐκ δρυός.
- 18) 6 θύραι ἐσωτερικαί.
- 19) 4 πολυέλαιοι καὶ μία ἀργυρὰ πεντάφωτος κανδήλα.
- 20) 1 λάβαρον ἀξίας τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Λήξη τών Κατηχητικῶν στήν Ἱ. Μ. Θεσσαλιώτιδος

Με μεγάλη ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε στίς 5.05.07 ἡ ἐπίσημη λήξη τῆς κατηχητικῆς περιόδου γιά τὰ παιδιᾶ τῶν κατηχητικῶν σχολείων τῆς Ἱ. Μ. Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων. Πάνω ἀπό 500 παιδιᾶ συνοδευόμενα ἀπό τόν Σεβ. κ. Κύριλλο, ἱερεῖς, κατηχητές καί γονεῖς, ἔλαβαν μέρος σ' αὐτή τήν ξεχωριστή ἐκδήλωση στό ὄμορφο πάρκο τοῦ Καππᾶ Καρδίτσας. Ἡ ἐκδήλωση ἄρχισε μέ δοξολογία καί

χαιρετισμό τοῦ Σεβ. πού εὐχαρίστησε τὰ παιδιᾶ γιά τήν συμμετοχή τους στά κατηχητικά μαθήματα καί ἀναναφέρθηκε στήν μεγάλη εὐεργετική ἐπίδραση πού ἔχουν τὰ χριστιανικά διδάγματα στήν προσωπικότητα τοῦ παιδιοῦ. Εὐχαρίστησε ἐπίσης τούς γονεῖς γιά τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνουν πρὸς τήν τοπική Ἐκκλησία καί τούς προέτρεψε νά διευκολύνουν καί στό ἐξῆς τὰ παιδιᾶ, ὥστε κάθε χρόνο νά ἔρχονται στίς νεανικές συνάξεις τῶν ἐνοριῶν, μέ σκοπό τήν ἀνατροφή τους «ἐν παιδείᾳ καί νοθεσίᾳ Κυρίου». Τέλος, προσέφερε στά παιδιᾶ καί στοὺς κατηχητές ἀναμνηστικά δῶρα. Ἡ ἐκδήλωση πλαισιώθηκε ἀπό πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα, πού περιέλαβε ποιήματα, σκέτς καί τραγούδια ἀπό τὰ παιδιᾶ τῶν Κατηχητικῶν καί πολλή μουσική ἀπό τή ὀρχήστρα παραδοσιακῆς μουσικῆς τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου Καρδίτσας.

Ἀπό τούς Συνδέσμους Ἀγάπης τῆς Ἱ. Μ. Ναυπάκτου

α) «Τὸ παιδί καί ὁ πόνος στήν Νεοελληνική Λογοτεχνία τοῦ 20ου αἰῶνα» ἦταν ὁ τίτλος τῆς Ἐκδηλώσεως πού διοργάνωσε στίς 25.05.07. Ὁμιλήτρια στήν ἐκδήλωση ἦταν ἡ κ. Ἀφροδίτη Κοΐδου-Τσιλιγιάννη γιαντρός στό Νοσοκομεῖο Παιδῶν Π. καί Α. Κυριακοῦ. Ἡ ὀμιλήτρια ἀναφέρθηκε στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετωπίζεται στή λογοτεχνία τὸ παιδί πού πάσχει καί παρέθεσε σχετικά κείμενα τοῦ πεζοῦ καί ποιητικοῦ λόγου ἀπό τούς Βιζυηνό, Παπαδιαμάντη, Παλαμᾶ, Σικελιανό, Καρυωτάκη, Μυριβήλη, Διδῶ Σωτηρίου. Ἐγινε ἀναφορὰ στόν Σεφέρη, στόν ὁποῖο καταργεῖται ἡ διάκριση τῶν ἡλικιῶν μπρὸς στόν πόνο, καθὼς καί στόν Γ. Ρίτσο, στήν Λιλή Ἰακωβίδη τὸν Ἐλύτη, τὸν Νίκο Γκατζογιάννη, τήν Δήμητρα Σωτηρίου Πέτρουλα, τὸν Ἀνδρέα Παστελλά. Συνδέοντας

τὰ κείμενα καί μέ πρόσφατα ἱστορικά γεγονότα, καθὼς καί τήν μεταπολεμική Ἑλλάδα, φτάνει στήν Κική Δημουλά καί ἄλλους νεώτερους, γιά νά τελειώση μέ τήν σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα, ὅπου τὰ παιδιᾶ ἐξακολουθοῦν νά ὑφίστανται τήν ἀνέ-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

χεια, την κακοποίηση και την έκμετάλλευση». β) «Ευγονική και Εύθανασιακή Έποχή» ήταν τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας τοῦ Σεβ. κ. Ἱεροθέου στὴν Ἑαρινὴ Ἐκδήλωση τοῦ Συνδέσμου Ἀγάπης Ἁγίου Δημητρίου ποὺ πραγματοποιήθηκε στὶς 29.04.07 στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἑνορίας Ἁγίου Δημητρίου Ναυπάκτου. Μετὰ τὴν εἰσαγωγή, ἔδωσε τὸ νόημα τῆς ευγονικῆς καὶ εὐθανασιακῆς νοοτροπίας, καὶ ἀνέλυσε τοὺς ὅρους εὐγονία καὶ εὐθανασία, ἀναφέρθηκε στὰ προβλήματα καὶ στὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ευγονικῆς νοοτροπίας, μιλώντας γιὰ εὐγονικὸ πολιτισμὸ καὶ τὴν ἱστορία του, γιὰ τὸν ἀνασυνδυασμὸ τοῦ DNA, γιὰ τὸν προγεννητικὸ ἔλεγχο, τὸν προεμφυτευτικὸ ἔλεγχο, τὴν βιοηθική, γιὰ τὰ διλήμματα καὶ τὰ ἠθικά, κοινω-

νικὰ καὶ νομικὰ προβλήματα ποὺ δημιουργοῦνται. Μίλησε ἐπίσης γιὰ τὴν εὐθανασιακὴ νοοτροπία, τὸν κρατικοποιημένο θάνατο, γιὰ τὴν διαφοροποίηση ποὺ παρατηρεῖται στὴν ἐποχὴ μας σὲ σχέση μὲ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ θανάτου καὶ ἀναφέρθηκε συνοπτικὰ στὴν ἄποψη τῆς Ἐκκλησίας σχετικά μὲ τὴν ἰατρικῶς ὑποβοηθούμενη ἀναπαραγωγή, τὸν προγεννητικὸ καὶ προεμφυτευτικὸ ἔλεγχο, τὶς μεταμοσχεύσεις καὶ τὴν εὐθανασία. Στὴ συζήτηση ποὺ ἐπακολούθησε ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Βουλευτὴς καὶ τ. Ὑπουργός, ἰατρός κ. Ἄνδρ. Καραγκούνης, ὁ ὁποῖος συνεχάρη τὸν κ. Ἱερόθεο γιὰ τὴν δραστηριότητά του. Ἡ ἐκδήλωση ἔκλεισε μὲ δεξίωση ποὺ προσέφερε ὁ Σύνδεσμος Ἀγάπης.

Ἐκδηλώσεις στὴν Ἱ. Μ. Δρυϊνουπόλεως

Μέσα σὲ κλίμα θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ πραγματοποιήθηκαν καὶ φέτος, στὸ Δελβινάκι, οἱ ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν ἐπέτειο τοῦ Ἀυτονομιακοῦ Ἀγῶνος τῆς Β. Ἡπείρου (17.2.1914) καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ «Πρωτοκόλλου τῆς Κερκύρας» (17 Μαΐου 1914). Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργία ἐψάλη τρισάγιο στὸν τάφο τοῦ ἀοιδίμου Δρυϊνουπόλεως Βασιλείου. Κατόπιν ὁ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Ἀνδρέας, ἀφοῦ κατέθε-

σε στέφανο, ἐξεφώνησε τὴν καθιερωμένη ὁμιλία, θέτοντας, μάλιστα, ἐπίσημα καὶ τὸ αἶτημα τῆς Ἀυτονομίας τῆς Β. Ἡπείρου. Ἐπακολούθησε εἰρηνικὴ πορεία ὡς τὸ Ἡρῶο τῆς κωμοπόλεως, ὅπου ἐψάλη τρισάγιο ὑπὲρ τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων καὶ κατετέθη στέφανος. Στὸ τέλος ἀναγνώσθηκε καὶ ἔγινε δεκτὸ διὰ βοῆς ψήφισμα ποὺ ἀφορᾷ στὴν κατάσταση στὴν Β. Ἡπειρο καὶ τὶς προκλήσεις τῶν Σκοπιανῶν. Τὸ Σάββατο 12 Μαΐου μέλη τοῦ ΠΑΣΥΒΑ καὶ τῆς ΣΦΕΒΑ ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἐπισκέφθηκαν τὸ χωριὸ Δερβιτσάνη στὴν ἐπαρχία τῆς Δρόπολης τοῦ Ἀργυροκάστρου, γιὰ νὰ παραστοῦν στὰ ἐγκαίνια τῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ, τὴν ἀνάπλαση τῆς ὁποίας ἀνέλαβαν νὰ χρηματοδοτήσουν οἱ σύλλογοι αὐτοὶ στὴ μνήμη τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν προέδρου τῶν ἐπιτροπῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἀειμνήστου Γρ. Ντριγκόγια, ὁ ὁποῖος ἐμπνεύστηκε ἀπὸ τὰ ἰδανικά καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Κονίτσης κυροῦ Σεβαστιανοῦ, ἰδρυτοῦ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

της ΣΦΕΒΑ, που με πλήρη ανιδιοτέλεια έθεσε στόχο της ζωής του να απαλύνει τα δεινά των Βορειοηπειρωτών αδελφών μας και έπισκέφθηκε περισσότερες από 150 φορές το χώρο αυτό μεταφέροντας ύλική βοήθεια αλλά και ήθικη στήριξη και ενίσχυση στις δύσκολες στιγμές που περνούσαν οι αδελφοί μας εκεί.

Η Πανήγυρη του Άγιου Ιωάννου του Ρώσου

Με αισθήματα κατάνυξης εορτάστηκε και φέτος, το Σαββατοκύριακο 26 - 27 Μαΐου στο Ν. Προκόπιο Εύβοιας στο Ί. Προσκύνημά Του, ή μνήμη του Όσιου Ιωάννου του Ρώσου του νέου Όμολογητού, του οποίου το άφθαρτο ιερό Σκήνωμα φυλάσσεται εκεί. Χιλιάδες πιστοί, περισσότεροι από κάθε άλλη φορά να τιμήσουν την μνήμη του. Στη φετινή έορτή συμμετείχαν οι Σεβ. Μητροπολίτες Ιωαννίνων κ. Θεόκλητος, Σισανίου και Σιατίστης κ. Παύλος, Κορίνθου κ. Διονύσιος και ο Θεοφ. Έπίσκοπος Φαναρίου κ. Αγαθάγγελος. Τήν κυριώνυμη ήμερα, Κυριακή της Πεντηκοστής 27.05.07, προεξήρχε στη Θ. Λειτουργία ο Σεβ. Ιωαννίνων κ. Θεόκλητος, ο οποίος κήρυξε και τον Θ. Λόγο. Στην Ί. Λιτανεία συμμετείχαν πολλοί Ίερείς, οι τοπικές Άρχές, πολλοί επίσημοι και πλήθος εύσεβων χριστιανών. Τήν Δευτέρα του Άγιου Πνεύματος 28.05.07 στο Ί. Προσκύνημα λει-

τούργησε ο Σεβ. Χαλκίδος συμπροσευχομένου και του Σεβ. Ιωαννίνων και τέλεσε την εις Πρεσβύτερον χειροτονία του Διακόνου κ. Ιωάννου Βουτσιλάκου, θεολόγου και φοιτητού της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, ο οποίος κατάγεται από τον Άγιο Γεώργιο Λιχάδος και θα ύπηρετήσει πλέον στην Β. Εύβοια.

Μνημείο για τον παπά και τον δάσκαλο στην Ί. Μ. Πατρών

Λαμπρή εκκλησιαστική τελετή πραγματοποιήθηκε στις 13.05.07 στην Ένορία Έγλυκάδος Πατρών με την αποκάλυψη μνημείου προς τι-

μήν του Ίερέως και του Δασκάλου. Το μνημείο ανεγέρθηκε έξω από τον Ί. Ναό και φιλοτέχνησε ο γλύπτης κ. Χρ. Βαλερός με ικανή χορηγία

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

του Δήμου Πατρών και συμβολή των Ένοριτών. Ο Σεβ. Πατρών κ. Χρυσόστομος στην όμιλία του κατά την Θ. Λειτουργία αναφέρθηκε στο σπουδαίο έργο του Ίερέως στην κοινωνία, στο ύψηλο Λειτουργήμα, στις θυσίες υπέρ πίστεως και πατρίδος σε χρόνια δύσκολα για τον τόπο μας και το Γένος μας και για τους αγώνες των Ίερωμένων σε κάθε περίπτωση

που ή πατρίδα χρειάστηκε. Αναφέρθηκε επίσης στην μεγάλη προσφορά του Δασκάλου και του Παπα-Δασκάλου, ο οποίος παράλληλα με τα Λειτουργικά του καθήκοντα προσφέρει τις πολλές και μεγάλες υπηρεσίες του και στο Σχολείο. Ειδική επαινετική αναφορά έκανε και στον Έφημέριο της Ένορίας ιερέα Δ. Αθανασόπουλο, ο οποίος έχει τέσσερεις υιούς Κληρικούς και μία κόρη μοναχή. Μετά τα Άποκαλυπτήρια τελέσθηκαν τα Έγκαίνια του Έκκλησιαστικού Μουσείου, που εύρισκεται πίσω από τον Ί. Ναό, όπου φυλάσσονται διάφορα έκκλησιαστικά είδη και ιδίως αντικείμενα, τα οποία σχετίζονται άμεσα με τον Π. Πατρών Γερμανό, που για μεγάλο διάστημα, ως Αρχιερέως των Πατρών, διέμενε στην περιοχή της Έγλυκάδος, όπως αντιμήνσιο, ο Αρχιερατικός Θρόνος, ή Εικόνα της Παναγίας της Σταυροκρατούσης, ή οποία είχε δωρηθεί σ' αυτόν από τον Άγιο Γρηγόριο τον Ε', κ.ά.

Έκδήλωση στη μνήμη του π. Γερβασίου Παρασκευοπούλου

Την Κυριακή 29.04.07 στον Ί. Ν. Άγ. Τριάδος Νυμφασίας Γορτυνίας τελέσθηκε Αρχιερατική Θ. Λειτουργία και Ί. Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του αιδίμου Γέροντος Γερβασίου Παρασκευοπούλου γόνου της Νυμφασίας. Της Θ. Λειτουργίας προέστη ο Σεβ. Πατρών κ. Χρυσόστομος και συλλειτουργήσαν Ίερείς και Διάκονοι από την Πάτρα και την Ί. Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως. Ο Σεβ.μίλησε βαθύτατα συγκινημένος για τον π. Γερβάσιο και αναφέρθηκε στην ζωή του, στους αγώνες του για την ίδρυση των Κατηχητικών Σχολείων, στην κοινωνική και πνευματική του δραστηριότητα στην Πάτρα, στη συγγραφή βιβλίων και στην κατά Θεόν τελευτή του. Τέλος ανέφέρθηκε στην Νυμφασία, ιδιαίτερη πατρίδα του. Παρόντες στην Θ. Λειτουργία ήσαν ο Βουλευτής Άρκαδίας κ. Π. Τατούλης, ο Νομάρχης Άρκαδίας κ. Δ. Κωνσταντόπουλος, ο Δή-

μαρχος του Δήμου Βυτίνας με το Δημοτικό Συμβούλιο και άλλοι Έκπρόσωποι Αρχών και φορέων του Ν. Άρκαδίας. Ο Σεβ. Πατρών ως Άρκας τυγχάνει εύρύτατα γνωστός σε όλη την Άρκαδία και μετά τη Θ. Λειτουργία επικράτησε κλίμα βαθειάς συγκίνησης και έκδηλωσης

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

αίσθημάτων αγάπης και σεβασμού των Ἀρκάδων πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τῶν Πατρῶν. Στὴ συνέχεια ὅλοι μετέβησαν στὸν τόπο ὅπου βρισκόταν τὸ φτωχικὸ σπίτι ὅπου γεννήθηκε καὶ ἔζησε τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς τοῦ ὁ π. Γερβάσιος. Δυστυχῶς τώρα σώζονται μόνο λίγες πέτρες ἀφοῦ δὲν ἦταν παρὰ ἓνα ποιμενικὸ καλύβι, καθόσον ἡ οἰκογένεια τοῦ Γέροντος ἦταν

πολύ πτωχή. Ἐκεῖ ὁ Σεβ. Πατρῶν τέλεσε τρισάγιο καὶ ἀνέφερε ὅτι ἐπιθυμία του καὶ ἐπιθυμία ὄλων εἶναι νὰ ἀνεγερθεῖ Ἱ. Ναὸς στὸν τόπο πού γεννήθηκε ὁ λαμπρὸς Ἱερεὺς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐκδήλωση ὁλοκληρώθηκε μὲ προσκύνημα στὴν Ἱ. Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου Κερνίτσης, ἀπὸ ὅπου ξεκίνησε τὴν ἱερατική του πορεία ὁ μακαριστὸς π. Γερβάσιος.

Ἄνησυχία γιὰ τὴν ἀργία τῆς Κυριακῆς καὶ τὸ βιβλίο τῆς Στ' Δημοτικοῦ στὴν Ἱ. Μ. Λαρίσης

Μεταξὺ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀπασχόλησαν τὴν κατὰ μῆνα Ἀπρίλιο Ἱερατικὴ Σύναξη τῆς Ἱ. Μ. Λαρίσης καὶ Τυρνάβου, πού πραγματοποιήθηκε στίς 26.04.07 στὸν Ἱ. Ν. Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀρμενίου, ἦσαν τὸ θέμα τοῦ βιβλίου Ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικοῦ καὶ ἡ κατάργηση τῆς Κυριακῆς Ἀργίας. Σέ ψηφίσματά τους οἱ

ἱερεῖς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβ. Λαρίσης κ. Ἰγνάτιο μεταξὺ ἄλλων παρακαλοῦν «ὅπως τηρηθῆ ἡ ἀργία τῆς Κυριακῆς ὡς σημεῖο ἀναφορᾶς καὶ ὡς ὄρος ζωῆς ὁ ὁποῖος εὐλογεῖ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν Θεία λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εὐφραίνει αὐτὸν μὲ τὴν καλὴ ἀναστροφή καὶ τὴ χαρὰ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μέσα στὴν οἰκογένεια καὶ στὸ ἅγιο περιβάλλον τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ» καὶ ἐκφράζουν «ἐν τέλει γενικῶς τὴν ἱερά ἀγωνία μας γιὰ τὴν κατὰ Θεὸν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μας καὶ γιὰ τὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια τὰ ὁποῖα θὰ ἀκολουθήσουν μετὰ καὶ κυρίως γιὰ τὸ ἐὰν αὐτὰ στὸ μέλλον ὄντως θὰ τροφοδοτοῦν τὰ παιδιά μας μὲ ὀρθὴ καὶ σωστὴ ἐνημέρωση πάνω στὰ κρίσιμα καὶ φλέγοντα θέματα πού ἀποβαίνουν πολλές φορές καθοριστικὰ γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὴν συνέχεια τῶν λαῶν.

Ἐτήσια Σύναξη στὴν Ἱ. Μ. Ὑδρας

Στὸν συνεδριακὸ χῶρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Νεκταρίου Αἰγίνης ὑπὸ τὴν προεδρεία τοῦ Σεβ. Ἐφραίμ πραγματοποιήθηκε στίς 10.05.07 ἡ ἐτήσια σύναξη στελεχῶν τοῦ Φιλανθρωπικοῦ, προνοιακοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Μ. Ὑδρας, στὴν ὁποία συμμετείχαν ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ περὶ τὰ 300 στελέχη τοῦ ἐνοριακοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου. Ὁ

Σεβ. Ὑδρας κήρυξε τὴν ἑναρξὴ τῆς ἡμερίδας μὲ εἰσαγωγικὸ λόγο περὶ τῆς Φιλανθρωπίας κατὰ τὸν Ἱ. Χρυσόστομο ἐπὶ τῆ 1600 ἐπετειῶ ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως τοῦ Ἱ. Πατρός. Ἀκολούθησε ἡ κεντρικὴ ὁμιλία μὲ θέμα: «Ἱστορικὸ τῆς Χριστιανικῆς Φιλανθρωπίας», ἀπὸ τὸν Ἀρχιμ. π. Γρηγορίου Νανακούδη. Παρέμβαση ἔκαμε καὶ ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς Πανεπιστημίου κ. Στέρ-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Άπο τή μεταφορά τής Τιμίας Κάρας του Άγιου Κωνσταντίνου του Ύδραίου στον Πειραιά. (20.05.07)

γιος Σάκκος. Στη συνέχεια ανακοινώθηκε ο Γενικός Άπολογισμός του όλου Φιλανθρωπικού έργου τής Ί. Μητροπόλεως άπο τον Πρωτ. π. Άκίνδυνο Δαρδανό (Γ.Α.Ε), και ο άπολογισμός του Γ.Φ.Τ. υπό του Αιδεσιμολ. πρωτ. π. Ίωαννίκιου Καλαφάτη ταμία του Γ.Φ.Τ. Άκολούθησε προβολή DVD με τά ιδρύματα και τó πολυσήμαντο έργο τους, και τέλος ο ειδικός άπολογισμός τών Ίδρυμάτων τής Μητροπόλεως, ο όποιος είναι: Έσοδα: 2.171.708,1 €, Έξοδα: 1.797.547,2 € και Ύπόλοιπο: 374.160,9 €. Τήν ήμερίδα έκλεισε ο Σεβ. συνοψίζοντας έπιγραμματικά τήν σπουδαιότητα τών έργων τής φιλανθρωπίας και τής άγάπης, συνεχάρη και ευχαρίστησε όλα τά μέλη και ευχήθηκε καλή συνέχεια.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΣΤΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (Ν.Π.Ι.Δ.).
ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ**

Μέ βάση τó άρθρο 26 § 3 του Νόμου 3432/2006 προκηρύσσουμε τή θέση του Διευθυντού τής Έστίας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης.

Ο ύποψήφιός πρέπει νά προέρχεται άπο τήν Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση –κατά προτίμηση άπο τήν Έκκλησιαστική Έκπαίδευση– και νά έχει δεκαετή, τουλάχιστον, Ύπηρεσία στην Έκπαίδευση.

Οί ενδιαφερόμενοι πρέπει νά ύποβάλλουν:

- α) Αίτηση.
- β) Βιογραφικό – Τίτλους Σπουδών.
- γ) Συστατικές Έπιστολές.
- δ) Άντίγραφο Ποινικού Μητρώου.
- ε) Πιστοποιητικό Οικογενειακής Καταστάσεως.

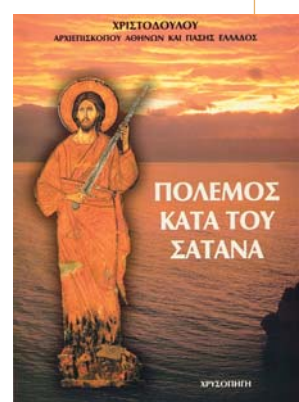
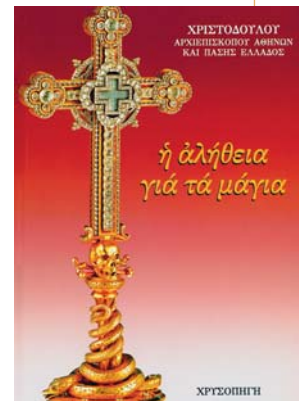
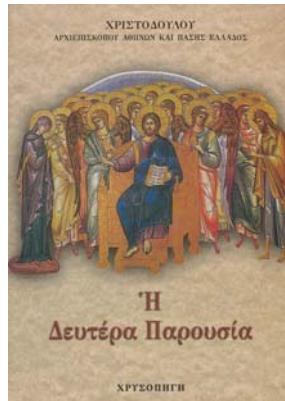
Τά δικαιολογητικά πρέπει νά ύποβληθούν έως τισ 25 Ιουνίου 2007, ήμερα Δευτέρα, προς: Τó Διοικητικό Συμβούλιο τής Έστίας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης, όδος Ίασιού 1, όροφος 3ος, Τ.Κ. 115 21 – Άθήνα.

Πληροφορίες: Αιδεσιμολ. Βασίλειος Βολουδάκης, τηλ. 210-3612449, άπο Τρίτη έως Σάββατο και ώρες 10-12 π.μ.

Άθήνα, 8 Ιουνίου 2007

Έκ του Δ.Σ. τής Έστίας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης

**Κυκλοφορούν τά βιβλία του Μακ. Άρχιεπισκόπου
Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου
άπο τισ Έκδόσεις «Χρυσοπηγή»**

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

«Καιρὸς τοῦ σιγῆσαι καὶ
καιρὸς τοῦ λαλῆσαι
οὐ δὴ μόνον σιγᾶν καὶ
φθέγγεσθαι εὐκαιρῶς, ἀλλὰ
καὶ μετὰ πολλῆς τῆς χάριτος».

Υπάρχουν δύο εἶδη πείνας: ἡ σωματικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ. «Ἴδου ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν ἄρτων οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον Κυρίου καὶ σαλευθῆσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμῶνται ζητούντες τὸν λόγον Κυρίου καὶ οὐ μὴ εὔρωσιν. Ἐν

λίγοι. Εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ πείθωνται ὅλοι στοὺς λόγους μας. Δὲν πρέπει αὐτὸ νὰ μᾶς καταβάλλει. Ἀκόμη καὶ ἂν δὲν ὠφελοῦνται ὅλοι ὅπως θὰ περιμέναμε, πάλι δὲν πρέπει νὰ παύσουμε τὸ λόγο μας. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος μὲ μεγάλη πείρα κήρυκος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ προσωπικοῦ πνευματικοῦ ὁδηγοῦ, μᾶς παρακινεῖ νὰ ὀμιλοῦμε πάντοτε χωρὶς νὰ ἀπελπίζομαστε, διότι ὁ μισθὸς μας δὲν θὰ ἔλθει ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Θεό, ἂν ἐμεῖς κάνουμε αὐτὸ πού περνᾶ ἀπὸ τὸ χέρι μας. Ὁ Θεὸς θὰ κρίνει ἀπὸ τὴ διάθεση καὶ τὴν προσπάθειά μας καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα.

Θέλοντας νὰ τούισει τὴ δυσκολία τοῦ κήρυκος τοῦ Θεοῦ. Λόγου ἢ τοῦ πνευματικοῦ ἢ, τέλος πάντων, ὅποιοιδήποτε ἐπιθυμῆ νὰ συμβουλευθεῖ καὶ νὰ καθοδηγήσει κάποιον πρόσωπο, ὁ π. Σωφρόνιος συμπληρώνει: «Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήση τις τοὺς ἀνθρώπους. Οὗτοι εἴτε εἶναι τυφλοὶ καὶ “οὐκ οἶδασι τί ποιοῦσιν”, εἴτε πάσχουν ὑπὸ πνευματικοῦ καὶ νοεροῦ δαλτωνισμού. Συχνάκις βλέπουν τὰ πράγματα εἰς διαμετρικῶς ἀντίθετον φωτισμὸν, ὁμοίως πρὸς τὸ ἀρνητικὸν φωτογραφίας... Νὰ γνωρίση τις τότε τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν τῆς ζωῆς ἀποβαίνει πλέον ἀδύνατον. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει δὲν ἀπομένει χῶρος δι’ οὐδένα λόγον».

Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θείου Λόγου κατὰ τόν ἱ. Χρυσόστομο (Α')

Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου Κανσίσογλου
Τεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μ. Ἐδέσσης

τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλά καὶ οἱ νεανίσκοι ἐν δίψει...».

Ὅμως, ὅπως μᾶς λέγει ὁ π. Σωφρόνιος: «Εἶναι μέγα τὸ ἔργον νὰ εὔρη τις τοὺς καταλλήλους λόγους διὰ τὴν μετάδοσιν τῶν πνευματικῶν καταστάσεων εἰς τὸν ἀκροατὴν. Εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ πνευματικὸς (ἢ καὶ ὁ κήρυκας τοῦ Θεοῦ. Λόγου) ἐν τῇ προσωπικῇ αὐτοῦ πείρᾳ γνωρίζῃ ἐκ τῶν προτέρων, εἰ δυνατόν, ὅλην τὴν κλίμακα τῶν πνευματικῶν καταστάσεων, περὶ τῶν ὁποίων τολμᾷ νὰ ὀμιλῇ εἰς τοὺς ἄλλους».

Πρέπει καθένας πού ἔχει εὐθύνη εὐαγγελισμοῦ πρὸς τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς κάθε συνάνθρωπο εἰδικά, νὰ μὴν ὀκνεῖ νὰ μεταδίδει τὰ μηνύματα τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Ὁ Ἄπ. Παῦλος αἰσθανόταν αὐτὸ πού ἐμεῖς ὀνομάζουμε ὑποχρέωση καὶ καθήκον, ὡς βαθεῖα ἐσωτερικὴ προσωπικὴ του ἀνάγκη: «ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται οὐαὶ δέ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι» (Α' Κορ. θ', 16). Ἄς ἀποτελεῖ καὶ γιὰ μᾶς τὸ ἔργο αὐτὸ πηγαία ἀνάγκη, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ πόσοι καὶ ποιοὶ θὰ εἶναι αὐτοὶ πού θὰ μᾶς ἀκοῦν. Δὲν πρέπει νὰ ἀπογοητευόμαστε, ὅταν οἱ ἀκροατές μας εἶναι

ὡς πρὸς τὸ ἀρνητικὸν φωτογραφίας... Νὰ γνωρίση τις τότε τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν τῆς ζωῆς ἀποβαίνει πλέον ἀδύνατον. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει δὲν ἀπομένει χῶρος δι’ οὐδένα λόγον».

Ὅμως ὁ Ἄγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, θέλοντας νὰ δώσει θάρρος στὸν κήρυκα τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ ὅποιοιδήποτε ἀναγγέλλει τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, μᾶς λέει: «Οἱ βρύσες, κι ἂν ἀκόμη κανεὶς δὲν παίρνῃ νερό, τρέχουν. Καὶ οἱ πηγές πάλι, κι ἂν ἀκόμη κανεὶς δὲν ἀντλῇ, ἀναβλύζουν. Καὶ τὰ ποτάμια τρέχουν, ἔστω κι ἂν κανεὶς δὲν πίνῃ. Ἔτσι ἀκριβῶς πρέπει νὰ κάνῃ κι αὐτὸς πού κηρύττει. Κι ἂν ἀκόμη κανεὶς δὲν προσέχη, αὐτὸς πρέπει νὰ ἐπιτελέσῃ ὀλόκληρο τὸ καθήκον του».

*

Ἡ ἀνάγκη, βέβαια, γιὰ ἄσκηση προσεκτικῆς καὶ ἐπιμελημένης ποιμαντικῆς, στὴ σύγχρονη πραγματικότητα πού μᾶς περιβάλλει, δὲν καλύπτεται ἀπὸ τὶς ἐπισημάνσεις, τὶς περιγραφές καὶ τὶς περιπτώσεις πού ἀκολουθοῦν θελήσαμε, ὅμως, νὰ ἐντοπίσουμε καὶ νὰ ἀναφερθοῦμε σὲ

μερικές μονάχα, εκείνες που κρίναμε ότι πρέπει να προσέξει ιδιαίτερα ένας κληρικός, αλλά και κάθε «κοινωνικός λειτουργός» που διακονεί στο σύγχρονο κόσμο, ένα κόσμο, όμως, που αλλάζει, μετασχηματίζεται και συσχηματίζεται τόσο ραγδαία, που κάθε προσπάθεια περιγραφής του και θεραπείας του πάντοτε θα είναι επίδεκτική περισσώτερου μόχθου, πόνου και προσευχής.

Για να αποδεχθεί κάποιος θετικά το λόγο μας για το Λόγο του Θεού πρέπει να φροντίσουμε με ιδιαίτερη προσοχή να διαπιστώσουμε εάν συντρέχουν εκείνες οι προϋποθέσεις, πνευματικές και ψυχολογικές, για την επιτυχία της διακονίας μας. Πρέπει να σπείρουμε τον σπόρο, το λόγο του Θεού, με πνευματική έπισημοσύνη. Πρέπει, όπως με πολλές ευκαιρίες τονίζει ο ιερός Χρυσόστομος, να ζητούμε τον κατάλληλο καιρό, για να επιτύχουμε αυτό που προσδοκούμε. Άλλα και πάλι, δεν αρκεί μονάχα να εύρουμε τον κατάλληλο καιρό, αλλά και τον κατάλληλο τρόπο. Να σπείρουμε το σπόρο που πρέπει, κατά το χρόνο που πρέπει και με τον τρόπο που πρέπει.

Τρεις πλευρές του παραπάνω έργου, που πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα, θα εξετάσουμε. Αυτές είναι: η αποφυγή του κόρου, η αθυμία των ακροατών μας, που δεν «σηκώνουν», δεν επιτρέπουν αυστηρότητα από μέρος μας, και η πνευματική τους ηλικία και κατάσταση.

Α. Άποφυγή του κόρου.

Στον τρόπο έκφορας του κηρύγματος και στην επιθυμία μας για ανταπόκριση των ακροατών στους λόγους και τις συμβουλές μας, πρέπει να εντάξουμε και το θέμα του κόρου. Ο κόρος δηλ. η αίσθηση της υπερπλήρωσης, σχετίζεται με την πυκνότητα των λόγων μας, με την επίταση της διδασκαλίας μας, με το φορτίο των συμβουλών μας και με το χρόνο, η μάλλον με τη διάρκεια του κηρύγματος. Ο άγ. Ιωάννης ο Δαμασκηνός λέει ότι την άκοή μας έχθρεύεται ο κό-

ρος του λόγου «κόρος λόγου πολέμιος άκοαίς». Το ίδιο και ο Μ. Βασίλειος γνώριζε να βάζει μέτρο στο χρόνο του κηρύγματος, «ίνα μη ό υπερβάλλον κόρος άμβλυτέρους (τους πιστούς) καταστήση», όπως έλεγε. Αυτή η άπειλή του κόρου, δηλ. του αισθήματος της υπερπλήρωσης, που την ακολουθεί ή άποστροφή, έχει στενή σχέση και με τη διάρκεια του κηρύγματος.

Μπορούμε εύκολα να αντιληφθούμε ότι το μακρό κήρυγμα κουράζει τον ακροατή και λυμνίζεται

την ώφέλεια. Οί άνθρωποι συνηθίζουν να λένε: «Λίγα και καλά». Πρέπει να μάς διδάσκουν αυτά τα λόγια. Κάποιος διαμαρτυρήθηκε κάποτε διότι δεν βρήκαν ανταπόκριση οι συμβουλές του σε ένα αγαπητό του πρόσωπο και παραπονούμενος είπε σε διακριτικό πνευματικό: «Μά, γιατί δεν με άκούει, δεν του λέω σωστά πράγματα;» και ό πνευματικός του άπάντησε: «Πράγματι, του λές σωστά πράγματα, αλλά είναι τόσα πολλά, που κουράζεται και δεν μπορεί να κρατήσει τίποτε».

Ο άγ. Ιωάννης ό Χρυσόστομος πόσο πρόσεχε «ίνα μη προσκορής (τοίς πιστοίς) ό λόγος γένηται». Γνώριζε καλά από την πνευματική και ποιμαντική του πείρα ότι, όταν ό άνθρωπος είναι παραφορτωμένος με λόγους, έστω και καλούς, και όταν του παραθέτουμε μεγάλα και πολυτελή πνευματικά έδέσματα και αυτό γίνεται συνεχώς, τότε ό κόρος, ή αίσθηση δηλ. της υπερπλήρωσης «υποτέμνεται» την άξία και την ώφέλεια των λόγων. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να μετριάζουμε το πλήθος και το βάρος των συμβουλών μας. Πολ- λές φορές πρέπει να όμιλούμε και για πράγματα εύκολότερα και πιο εύπαραδέκτα. Άν συνεχώς ζητούμε από τους ανθρώπους μας να βαδίζουν «όδους σκληράς», θα κουραστούν από την επίταση της προσοχής και του άγώνος με κίνδυνο να όλιγοψυχήσουν και να παραιτηθούν. Όταν, όμως, βλέπουμε προθυμία και δίψα για πνευματικά, τότε να μη διστάζουμε και άμελοΰμε να παραθέτουμε ό,τι καλύτερο κρίνουμε πως θα βοηθήσει τους ανθρώπους μας.

Λείψανα και λατρευτικές τιμές του Ἁγ. Ἰωάννη Βαπτιστῆ καὶ Προδρόμου στή δυτική παράδοση

Τοῦ Κωνσταντίνου Π. Χαραλαμπίδη,
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ Ἀριστοτελείου Παν. Θεσσαλονίκης

Ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς καὶ Πρόδρομος εἶναι ἡ ζωντανή «πόρπη» πού συνδέει τὴν Παλαιὰ μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἀνήκοντας συγχρόνως στὸ κράτος τοῦ Νόμου (sub lege) καὶ στὸ κράτος τῆς Χάριτος (sub gratia) ἦταν ὁ τελευταῖος τῶν προφητῶν καὶ ἐπίσης ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Ἡ λαϊκὴ εὐσέβεια καὶ ἡ χριστιανικὴ τέχνη στὸν δυτικὸ κόσμον κράτησαν μίαν τιμητικὴ θέση γι' αὐτὸν πλησίον στοὺς ἀποστόλους καὶ στοὺς ἁγίους. Στὸ ζωγραφικὸ ἔργο τοῦ Enguerrand Quarton (1453) μὲ τὸν τίτλο ἡ Στέψη τῆς Θεοτόκου ὁ ἅγ. Ἰωάννης παίρνει τὴν θέση του μεταξὺ τῶν προφητῶν, πλάι, ἀντιμέτωπος στὸν ἅγ. Πέτρο καὶ στοὺς ἀποστόλους. Στὴ Μετάσταση τοῦ Βιβλίου τῶν Ὁρῶν τοῦ Etienne Chevalier, ὁ Jean Fouquet τὸν τοποθέτησε πλησίον τοῦ Μωυσῆ. Στὶς ἀρχές τοῦ 15^{ου} αἰ. στὸν ζωγραφικὸ πίνακα τῆς Προσκύνησης τῆς Ἁγίας Τριάδας ἢ τῶν Ἁγίων Πάντων (Allerheiligenbild), ἐκτιθέμενο στὸ μουσεῖο τῆς Βιέννης, ὁ Albert Dürer, πιστὸς στὴν παράδοση, ζωγράφησε τὸν Ἰωάννη Βαπτιστῆ σὲ περίοπτη θέση τοῦ ὁμίλου τῶν δικαίων τῆς Π. Διαθήκης, δίπλα στὸν Μωυσῆ καὶ στὸν Δαβίδ.

Ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος κατέχει τὰ πρωτεῖα στὴ δυτικὴ λειτουργία. Στὶς Λιτανεῖες ἀναφέρεται ἀμέσως μετὰ τοὺς ἀρχαγγέλους, πρὶν ἀπὸ τὸν ἅγ. Ἰωσήφ, μνηστορα τῆς Παρθένου Μαρίας. Στὸ Ἐξομολογητᾶριο (confiteor) τὸ ὄνομά του ἀπαγγέλλεται πρὶν ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἅγ. Πέτρου. Ὁ ἅγ. Πέτρος Χρυσολόγος, ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς τοῦ 5^{ου} αἰ., τὸν κατονομάζει ὁμοιο τῶν ἀγγέλων: major homine, par angelis.

Συντάκτης πανηγυρικοῦ λόγου πρὸς τὸν Ἰωάννη Πρόδρομο, γράφοντας τὸν 16^ο αἰ. τὸν μακάριζε διότι δὲν ἀνῆλθε στοὺς οὐρανοὺς ὅπως ὁ

Χριστὸς, ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, προσθέτοντας, ὅτι ἐὰν ἀνίστατο, θὰ στερούμεθα τῶν λειψάνων του.

Ἡ ἱστορία τῆς καύσης τῶν ὀστέων τοῦ ἅγ. Ἰωάννη μὲ διαταγὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀποστάτη ἦταν πολὺ ἐπαχθὴς, διότι φαινόταν ὅτι ἀφαιρούσε ἀπὸ τὰ ἱερὰ προσκυνήματα τῆς Χριστιανοσύνης κάθε ἐλπίδα νὰ ἀποκτήσουν λείψανα τοῦ πρώτου ὄλων τῶν ἁγίων. Αὐτὴ παρέμενε κατ' ἀκριβολογία στὰ λείψανα, πού οἱ κάτοικοι τῆς Γένουας εὐελπιστοῦσαν ὅτι εἶχαν συλλέξει.

Πολυάριθμες ἐκκλησίες διεκδικοῦσαν τὴ δόξα καὶ τὸ προνόμιο ὅτι κατεῖχαν τὰ λείψανα τοῦ ἅγ. Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου. Κατ' ἀκολουθία ἀπὸ σύγχυση τοῦ ὀνόματος, ὁ τάφος τοῦ ἅγ. Ἰωάννη Δαμασκηνοῦ στὸ τέμενος τῶν Ὁμευαδῶν τῆς Δαμασκού θεωρήθηκε ὅτι περιέχει τὸ σῶμα τοῦ Ἰωάννη Βαπτιστῆ. Οἱ Ἰωαννίτες ἢ Ἰππότες τοῦ Ἁγ. Ἰωάννη εἶχαν συλλέξει ἓνα βραχίονα τοῦ λειψάνου στὴν ἐκκλη-

Πανοραμικὴ ἀποψη τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατερανοῦ στὴ Ρώμη.

Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου στὴ Βαλέτα τῆς Μάλτας, πὸν ὑπῆρξε μοναστηριακὸς ναὸς τῶν Ἰωαννιτῶν Ἰπποτῶν καὶ οἰκοδομήθηκε τὸ 1572.

σία τους τῆς Μάλτας. Οἱ μικρὲς ἐκκλησίες ἀρκοῦνται σεμνὰ στὴν κατοχὴ δακτύλων τοῦ ἁγ. Ἰωάννη. Ἡ ἐκκλησία Saint Jean de Maurienne κατεῖχε ἀντίχειρα τοῦ ἁγίου καὶ ἡ ἐκκλησία Saint Jean du Doight στὴ Βρετάνη τὸν δείκτη, τὸ πιὸ πολὺτιμο ἀκόμη μέρος τοῦ λειψάνου, ὁ ὁποῖος δείκτης κατέδειξε τὸν Ἄμνὸ τοῦ Θεοῦ (Agnus Dei) στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνη. Ὁ δούξ Jean de Berry κατέλειπε στοὺς μοναχοὺς Chartreux τοῦ τάγματος τοῦ ἁγ. Βruno, στὸ Παρίσι, τὸ πηγούνι καὶ τὰ σάνδαλα τοῦ προστάτη ἁγίου του, τοποθετημένα σὲ ἀσημένιες λειψανοθήκες.

Ἄλλὰ τὸ πλέον ποθητὸ διακαῶς λείψανο ἦταν ἡ κἀρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος ἁγ. Ἰωάννη, πὸν ἡ Κωνσταντινούπολη ἰσχυριζόταν ὅτι κατεῖχε στὴ μονὴ τοῦ Στουδίου. Σήμερα γνωρίζει κανεῖς πέντε παραδείγματα –τρὲς εἶναι οἱ ἐπίσημες στὸ ἀνατολικὸ λειτουργικὸ τυπικὸ ἑορταζόμενες εὐρέσεις τοῦ ἰωαννεῖου κεφαλίου– πὸν βρίσκονται στὴν Ἰταλία. Πρόκειται γιὰ δύο ἐκκλησίας στὴ Ρώμη (S. Silvestro in Capite καὶ S. Giovanni dei Fiorentini), μία στὴ Γένοια (S. Lorenzo), μία στὴ Βενετία (Ἁγ. Μάρκος) καὶ στὸ Anagni, κοντὰ στὴ Ρώμη (καθεδρικὸς ναὸς), στὶς ὁποῖες τιμᾶται ἡ κἀρα τοῦ

ἁγ. Ἰωάννη. Στὶς ἰταλικὲς ἀξιώσεις ἀντιτίθενται οἱ γαλλικὲς διεκδικήσεις. Τὸ 1204, μετὰ τὴν τέταρτη Σταυροφορία, γάλλος κληρικὸς μετέφερε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη στὴν Amiens τὴν ἐμπρόσθια ὄψη τοῦ κεφαλίου τοῦ ἐν λόγῳ ἁγίου μὲ τὰ ἴχνη τοῦ ξίφους τῆς ἀποτομῆς του. Τὸ ὀπίσθιο μέρος τοῦ κεφαλίου παρέμεινε στὴν Κωνσταντινούπολη. Ὁ ἁγ. Λουδοβίκος τὸ ἀπέκτησε μὲ ἀντίτιμο χρυσοῦ γιὰ τὸ παρισινὸ παρεκκλήσιο Sainte Chapelle. Ἦταν τὸ πιὸ πολὺτιμο λείψανο τοῦ θησαυροφυλακίου μετὰ τὰ λείψανα τοῦ σταυρικοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνα ἄλλο κεφάλι (ἐνὸς ἄλλου ἁγ. Ἰωάννη) πὸν ξαναβρέθηκε τὸ 1014 καὶ διατηρήθηκε σὲ θαυμάσια λειψανοθήκη, προσείλκυε τοὺς προσκυνητὲς στὴν ἐκκλησία Saint Jean d' Angély στὴν πύλη Saintonge. Ἡ ἁγ. Βερονίκη εἶχε μεταφέρει στὴν πύλη Bazas χειρόμακτρο (mappula), μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε σταματήσει τὴν αἱμορραγία τοῦ ἁγ. Ἰωάννη Βαπτιστῆ στὴ φυλακὴ του. Στὴν Ἰσπανία ἡ ἐκκλησία San Isidoro de León, θεωροῦσε ὅτι κατεῖχε τὴν σιαγόνα (mandibula) τοῦ ἁγ. Ἰωάννη. Ἀκολούθως μὲ αὐτὸ τὸν πολλαπλασιασμό, ἀριθμοῦντο στὸ τέλος τοῦ Μεσαίωνα δώδεκα ἰωάννεια κεφάλια καὶ ἐξήντα ἰωάννεια δάκτυλα, πράγμα πὸν εἶναι σαφῶς ὑπερβολικὸ. Ἄλλὰ, ἀκόμη ἀποδίδονται στὸν ἅγιο αὐτὸν ὅστᾳ, πὸν ἀνῆκαν στοὺς ὁμωνύμους του, ὅπως τὸν ἁγ. Ἰωάννη Ἐδεσσας. Ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν ἁγ. Ἰωάννη μαρτυρεῖται ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν παράδοξο ἀριθμὸ τῶν λειψάνων του, πὸν φαίνεται ὅτι εἶχαν, ὅπως ὁ φοῖνιξ, τὸ προνόμιο νὰ ἀναγεννῶνται ἀπὸ τὴν τέφρα τους, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πληθώρα ἐκκλησιῶν πὸν ἔφεραν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου αὐτοῦ.

Ἡ Ρώμη πὸν διασώζει πέραν τῶν ὀκτῶ ἐκκλησιῶν, τιμωμένων στὸν ἅγιο αὐτὸ, καυχᾶται γιὰ τὴν πολυτιμότερη αὐτῶν, δηλαδὴ τὴ βασιλικὴ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννη στὸ Λατερανὸ, μητέρα ὄλων τῶν ἐκκλησιῶν, «omnium ecclesiarum mater et caput», ἰδρυμένη ἀπὸ τὸ Μεγάλον Κωνσταντῖνον. Στὴν ὑπόλοιπη Ἰταλία ὁ ἅγιος αὐτὸς εἶναι προστάτης τῆς Γένοιας, τῆς Φλωρεντίας, πὸν ἐξέδωσε νομίσματα (φιορίνια) μὲ τὴν προσωπογραφία τοῦ ἁγίου, τοῦ Τουρίνου μὲ τὸν καθεδρικὸ ναὸ, ἀφιερωμένο σ' αὐτόν. Στὴ Βενετία, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Ἰωάννη Ἀποκεφαλισμένου (Decollato) ὀνομάζεται στὴν τοπικὴ διάλεκτο San Zan Degola.

Πολυάριθμοι καθεδρικοί ναοί στη Γαλλία φέρουν το όνομά του. Μνημονεύουμε τον καθεδρικό ναό της Λυών, δύο εκκλησίες στην Perpignan, δηλαδή, τον Saint Jean le Vieux και τον Saint Jean le Neuf, τον Saint Jean du Doight, στη Βρετανία, του Saint Jean de Maurienne στη Dauphiné, το άββαείο του Saint Jean des Vignes στη Soissons και άλλες εκκλησίες.

Πρέπει να προσθέσουμε, ότι τα βαπτιστήρια που βρίσκονταν δίπλα στους καθεδρικούς ναούς, ήταν αφιερωμένα στον άγ. Ιωάννη Βαπτιστή. Απαριθμούμε τα βαπτιστήρια San Giovanni in Fonte στη Ραβέννα (ορθοδόξων), των Άρειανών, επίσης στην ίδια πύλη, S. Giovanni in Fonte στη Νεάπολη, της Πάρμας, της Πίζας, της Φλωρεντίας και της γαλλικής πόλης Poitiers. Στη χώρα αυτή τα βαπτιστήρια είχαν την ονομασία Saint Jean des Fonts ή Saint Jean le Rond, εξαιτίας του κυκλικού σχήματός τους.

Πολλά θρησκευτικά ή στρατιωτικά τάγματα κηρύσσονται υπέρ του άγ. Ιωάννη Προδρόμου. Αναφέρουμε τους Ίππότες του άγ. Ιωάννη Ήεροσολύμων άπωθημένους από τη μουσουλμανική κατάκτηση στη Ρόδο και ύστερα στη Μάλτα και τους μοναχούς Chartreux, των οποίων η θρησκευτική άφοσίωση μοιραζόταν μεταξύ του άγ. Ιωάννη, προστάτη των άσκητων και του άγ. Bruno του ιδρυτή τους. Μία Διοίκηση του Τάγματος του άγ. Ιωάννη ιδρύθηκε το 1310 στο Haarlem της Ολλανδίας.

Ο άγ. Ιωάννης Πρόδρομος, ως ο τύπος του λαοφιλοῦς αγίου ήταν αντικείμενο μίας εύρειας λατρευτικής τιμής. Οί φωτιές του άγ. Ιωάννη (πρβλ. και το πήδημα της φωτιάς στην έλληνική παράδοση κατά την παραμονή της γιορτής του λεγομένου άγ. Ιωάννη του Ριγανᾶ, δηλαδή στις 23 Ιουνίου) και τα βότανα του ίδιου αγίου είναι μία ειδωλολατρική κληρονομία που επιβίωσε στη θρησκευτική λαογραφία. Τα σωματεία και οί αδελφότητες έκαυχῶντο για ένα τόσο ισχυρό μεσολαβητή. Γι' αυτό ή εικόνα του άναγνωρίζεται συχνά στις λιτανευτικές ράβδους των αδελφοτήτων στη Δύση.

Ο υπόψη άγιος ήταν ο προστάτης των ραπτῶν, διότι ντυνόταν μόνος του στην έρημο με διφθέρες εξαιτίας της μηλωτής που έφερε, των ζωοπλόκων, των βυρσοδεψῶν και των δερματοπωλῶν, διότι έφερε δερμάτινη ζώνη, των γναφῶν μαλλιῶ, διότι είχε ως έμβλημα ένα

ἀμνό. Στη Φλωρεντία είχε ἀποκτήσει την πελατεία της Arte di Calimala, δηλαδή τῶν ἐμπόρων γαλλικῶν ὑφασμάτων.

Σέ ἀνάμνηση τοῦ συμποσίου τοῦ Ἡρώδη, τιμῶταν ιδιαίτερα ἀπό τοὺς ξενοδόχους καὶ τοὺς πανδοχεῖς. Ἐξαιτίας τῆς φυλάκισῆς του τιμῶταν ἀπό τοὺς πτηνοτρόφους, διότι εἶχε ἐγκλεισθεῖ σέ κλουβί, ἐνῶ γιὰ τὸν ἀποκεφαλισμό του ἦταν ὁ πάτρων τῶν μαχαιροποιῶν καὶ τῶν ξιφοποιῶν, διότι εἶχε ἀποκοπῆ τὸ κεφάλι του.

Ἡ φυλάκισῆ του καὶ ὁ ἀποκεφαλισμός του ἦταν οἱ λόγοι γιὰ νὰ καταστῆ ὁ προστάτης τῶν φυλακισμένων καὶ τῶν καταδικασμένων σέ θάνατο. Τὰ Ἀδελφᾶτα τοῦ Ἑλέους πού εἶχαν ὡς ἀποστολή νὰ συνοδεύουν τοὺς καταδικασμένους στή θανατική ἐκτέλεση καὶ νὰ τοὺς ἐνταφιάζουν εἶχαν ἐπιλέξει ὡς ἔμβλημα τὸ κεφάλι τοῦ αγίου αὐτοῦ μέσα σέ πιάτο. Γι' αὐτὸ καὶ στή γαλλική πόλη Avignon τὸ παρεκκλήσιο τῶν σκυθρωπῶν Μετανοούντων, προσκείμενο στή φυλακή, ἦταν ἀφιερωμένο σὸν ἄγ. Ιωάννη τὸν Βαπτιστή καὶ τὸ ἀνάγλυφο τῆς πρόσοψης παριστᾶ δύο ἀγγέλους, φέροντας τὸ κεφάλι του σ' ἓνα δίσκο.

Ὅπως ὅλοι οἱ λαοφιλεῖς ἄγιοι, ὁ ἄγ. Ιωάννης Πρόδρομος ἦταν ἐπίσης ἓνας θεραπευτῆς ἄγιος. Τὸ κεφάλι τοῦ αγίου αὐτοῦ σ' ἓνα πιάτο ἦταν τὸ ἀντικείμενο μίας ιδιαίτερης εὐλάβειας ἐκ μέρους τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι ὑπέφεραν ἀπὸ ἡμικρανία. Σ' αὐτοὺς παρουσίαζαν τὸ πιάτο τοῦ ἄγ. Ιωάννη, μερικές φορές ἐπίσης ἐκάλυπταν τὸ κεφάλι τους μὲ τὸ μεταλλικὸ αὐτὸ πιάτο γιὰ νὰ ἀναρροφήσει τὴν ἀσθένειά τους. Στὴν Amiens τὸ κεφάλι τοῦ υπόψη αγίου θεράπευε τὴν ἐπιληψία, πὸν ὀνομαζόταν καὶ πόνος τοῦ ἄγ. Ιωάννη (mal Saint Jean). Στὴν ἐκκλησία Saint Jean des Vignes τῆς γαλλικῆς πόλης Soissons, ὅπου οἱ ἀσθενεῖς μετέβαιναν σέ προσκύνημα, ἐπεκαλοῦντο τὴ βοήθεια τοῦ αγίου κατὰ τῶν πόνων τοῦ λαιμοῦ, κατὰ τῆς δύσπνοιας ἢ τῆς κυνάγχης. Στὸ Τυρόλο τῆς Αὐστρίας, οἱ χωρικοὶ θεραπεύονταν ἀπὸ τοὺς κεφαλόπονους, φέροντας τὸ δίσκο τοῦ ἄγ. Ιωάννη (Johannis-Schüssel) τρεῖς φορές πῆριξ τῆς ἁγίας τράπεζας.

Αὐτῆς οἱ λαϊκῆς θρησκευτικῆς ἀντιλήψεις στή δυτική Εὐρώπη εἶχαν ριζωμένη τὴν πίστη τῶν ἀνθρώπων σὸν ἔνσαρκο ἄγγελο τῶν προφητῶν ἄγιο Ιωάννη Βαπτιστή καὶ Πρόδρομο.

Ἄνορθόδοξες «Θεραπείες» τῆς Νέας Ἐποχῆς (Α')

Πρωτ. Βασίλειος Α. Γεωργόπουλος Δρ. Θ.

Ὁ ἀνθρώπινος πόνος καὶ ἡ ἀσθένεια ὑπῆρξε πάντα ἓνα φαινόμενο στὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ποὺ ἔτυχε πολυμεροῦς προσέγγισης καὶ ἐρμηνείας μὲ κύριο παράγοντα φυσικὰ ἀντιμετώπισής του τὴν ἰατρικὴ ἐπιστῆμη. Τὸ πλῆθος τῶν παραμέτρων μὲ τὶς ὁποῖες συσχετίζεται τὸ πρόβλημα τῆς ἀσθένειας, ὑπῆρξε ἡ ἀφορμὴ τὶς τελευταῖες δεκαετίες, πλῆθος ἀποκρυφιστικῶν, ἐσωτερικιστικῶν, γκουρουνιστικῶν κ.ἄ. ομάδων, κομμάτια τοῦ παγκόσμιου ἀντιχριστιανικοῦ μωσαϊκοῦ τῆς “Νέας Ἐποχῆς”, νὰ χρησιμοποιοῦν μέσα στὶς διδασκαλίες τους θέματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν ὑγεία¹.

Ἐπικρίνοντας ἐν πολλοῖς τὸν τρόπο κατανόησης τῆς ἀσθένειας καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ σύγχρονη ἰατρικὴ ἐπιστῆμη, ἀντιτείνουν μία ἄλλη θεώρηση τῶν πραγμάτων «ὀλιστική» ὅπως τὴ χαρακτηρίζουν, σύμφωνη μὲ τὶς ἀντίστοιχες ἀντιλήψεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Στὰ πλαίσια αὐτὰ διαφημίζονται καὶ προωθοῦνται ἀπὸ τὶς ομάδες αὐτὲς διάφορες ἀνορθόδοξες «θεραπευτικές» μέθοδοι. Μέθοδοι ποὺ δὲν ἔχουν καμμία ἀπολύτως ἐπιστημονικὴ βάση. Ἀντιθέτως, ἀφετηρία ἐκκίνησης καὶ ὑπόβαθρο πάνω στὸ ὁποῖο θεμελιώνονται αὐτὲς οἱ ἀνορθόδοξες «θεραπευτικές» μέθοδοι εἶναι οἱ δοξασίες θρησκευμάτων τῆς Ἀνατολῆς ἢ καὶ ἀποκρυφιστικὲς ἀντιλήψεις².

Οἱ ἀνορθόδοξες «θεραπευτικές» μέθοδοι προϋποθέτουν καὶ θεμελιώνονται σὲ ἐξωχριστιανικὲς περὶ Θεοῦ, κόσμου καὶ ἀνθρώπου ἀντιλήψεις τὶς ὁποῖες, συνήθως ἐν ἀγνοίᾳ τους, οἰκειοποιοῦνται οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὶς χρησιμοποιοῦν. Αὐτὲς, λοιπόν, οἱ περὶ Θεοῦ, Κόσμου καὶ ἀνθρώπου ἀντιλήψεις - θεμέλιο τῶν ἀνορθόδοξων «θεραπειῶν» εἶναι: α) ἀπολύτως ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν ὀρθόδοξη πίστη, β) δημιουργοῦν σύγχυση, καὶ γ) συνιστοῦν, ταυτοχρόνως, καὶ μία μορφή πνευματικῆς ἀπειλῆς καὶ κίνδυνο διαβρώσεως τοῦ ὀρθόδοξου φρονήματος.

Γιὰ νὰ φανεῖ ἡ σχέση καὶ ἡ ἀλληλοεξάρτηση ὅλων αὐτῶν τῶν ἀντιχριστιανικῶν καὶ ἐξωχριστιανικῶν ἀντιλήψεων τὶς ὁποῖες προϋποθέτουν οἱ ἀνορθόδοξες «θεραπευτικές» μέθοδοι, θὰ παραθέσουμε ἓνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ ἓνα ἑλληνικὸ ἔντυπο διαφημιστικὸ αὐτῶν τῶν

μεθόδων. Τὸ ἀπόσπασμα αὐτό, ἀναφέρεται σ' ἓνα κοινὸ καὶ θεμελιώδη ὄρο τῆς ἀνθρωπολογίας, τόσο τῶν ποικίλων ἀνορθόδοξων «θεραπευτικῶν» μεθόδων, ὅσο καὶ τῶν διαφόρων Ἰνδουιστικῶν, ἀποκρυφιστικῶν καὶ Νεοεποχίτικων ομάδων. Πρόκειται γιὰ τὸν ὄρο «τσάκρας».

Ἀναφέρεται, λοιπόν, στὸ ἐν λόγω ἔντυπο: «Στὸν Ἰνδουισμό καὶ τὰ πνευματικὰ συστήματα τῆς γιόγκα καθὼς καὶ σὲ κάποιους ἀνάλογους ἀνατολικούς πολιτισμούς, ὅπως καὶ σὲ κάποια τμήματα τοῦ Κινήματος τῆς Νέας Ἐποχῆς καὶ ὡς ἓνα βαθμὸ τὸ τελείως διαφορετικὸ κίνημα τῆς Νέας Σκέψεως, τὸ τσάκρα θεωρεῖται ὡς ἓνα ἐνεργειακὸ κομβικὸ σημεῖο στὸ ἀνθρώπινο σῶμα»³.

Στὸ παραπάνω ἀπόσπασμα μαρτυρεῖται μὲ ἐξαιρετικὴ σαφήνεια ὅτι ἀνορθόδοξες «θεραπευτικές» μέθοδοι θεμελιώνονται ὄχι σὲ ἐπιστημονικὰ δεδομένα ἀλλὰ σὲ ἐξωχριστιανικὲς θρησκευτικὲς δοξασίες ποὺ ἔχουν παράλληλη παρουσία σὲ ἀποκρυφιστικούς χώρους⁴ καὶ ἀντιχριστιανικὲς κινήσεις.

Λαμβάνοντας ὑπόψη αὐτὴν τὴν πραγματικότητα, τὸν κίνδυνο διαβρώσεως τοῦ ὀρθόδοξου φρονήματος, ὅπως καὶ τὸ ἔλλειμα ἐνημέρωσης ποὺ ὑπάρχει στους ὀρθόδοξους χριστιανούς μας γιὰ τὸ πραγματικὸ χαρακτήρα καὶ τοὺς πνευματικούς κινδύνους ποὺ ἐλλοχεύουν ἀπὸ αὐτὲς τὶς πρακτικὲς, θὰ προσπαθήσουμε στὴ συνέχεια νὰ ἀναφερθοῦμε σὲ ὀρισμένες ἀνορθόδοξες «θεραπείες», στοχεύοντας μόνον στὴν ἐνημέρωση καὶ στὴν ὀριοθέτηση τῆς ὀρθόδοξης πίστεως ἀπὸ ἀντιλήψεις καὶ πρακτικὲς ποὺ δὲν ἔχουν θέση στὴ ζωὴ τοῦ ὀρθόδοξου χριστιανοῦ. (συνεχίζεται)

1. Βλ. **A. Ernst**, *New Age -ein neuer Weg zu körperlicher und seelischer Gesundheit*, στο Material-dienst der EZW1/1991, σσ. 15- 25. **G. Roth**, *Medizin, στο Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen*, 7η ἔκδ, Freiburg - Basel - Wien 2001, σσ. 666-667.
2. Βλ. *Panorama der neuen Religiosität*, Gütersloh 2001, σ. 217. **M. Kotsch**, *Chinesische Medizin. I. Weltbild -Menschbild - Krankheitsbild. Religiöse und ideologische Hintergründe*, 3η ἔκδ, Lage 2005, σσ. 50- 52.
3. Βλ. *Alternative portal*.www.salveo.gr. Διαφημιστικὸ ὄντυπο, Σεπτέμβριος 2006, σ. 8.
4. Βλ. π.χ **Ἄ. Παπαδομηγελάκη**, *Βασικὲς ἀρχὲς τῆς Μεταφυσικῆς*, Ἀθήνα 1992, σσ. 128-129.

ΘΕΟΛΟΓΙΑ *του* ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Τοῦ κ. Γεωργίου Π. Πατρώνου,
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Β'

3. Τὸ χαρισματικὸ καὶ μυστηριακὸ στοιχεῖο

Ὅταν ὀμιλοῦμε γιὰ τὸ χαρισματικὸ καὶ μυστηριακὸ στοιχεῖο τοῦ κηρύγματος, πολλοὶ ἐννοοῦν ὅτι τὸ κήρυγμα λειτουργεῖ εἰσαγωγικὰ γιὰ τὴ μετοχὴ σὲ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, καλώντας τοὺς πιστοὺς σὲ ἐπιστροφή καὶ μετάνοια. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴ μισθὴ ἀλήθεια. Ἀνάγκη, ὅμως, νὰ κατανοήσουμε, ὅτι καὶ αὐτὸ καθαυτὸ τὸ κήρυγμα διακρίνεται γιὰ τὸ ἰδιαίτερο χαρισματικὸ του στοιχεῖο.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος θεωρεῖ τὸ κήρυγμα καὶ τὸ ἐρμηνευτικὸ του στοιχεῖο γιὰ τὴ ἀλήθειες τῆς πίστεως ὡς χαρισματικὴ λειτουργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ κήρυκας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ εἶναι χαρισματικὸς ὁμιλητὴς, μὲ τὴν ἐννοια ὅτι πρέπει νὰ εἶναι φορέας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη συχνὰ ἀναφέρεται στὸ λόγο τοῦ «εὐαγγελίου» ὡς «μυστηρίου» σωτηρίας. Πρόκειται γιὰ τὸ «εὐαγγέλιο» ὡς «μυστήριον Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἐντυπωσιακὸς εἶναι ὁ παύλειος ὅρος «μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου» (Ἐφεσ. 6,19), ποὺ σημαίνει ὅτι τὸ κήρυγμα ἀποκαλύπτει στὸν κόσμον τὸ μυστήριον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Μιὰ ἄλλη ἐνδιαφέρουσα ἐννοια εἶναι, ὅτι τὸ «εὐαγγέλιον» καὶ ὁ λόγος τοῦ εὐαγγελίου «δύναμις Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι» (Ρωμ. 1,16). Ἄρα, τὸ κήρυγμα εἶναι λειτουργία σωτηριολογικὴ καὶ ἐνεργεῖ καὶ αὐτὸ τὴ σωτηρία, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας.

Βέβαια εἶναι δύσκολο νὰ κατανοήσουμε τὴ σοβαρότητα αὐτῆς τῆς λειτουργίας τοῦ

κηρύγματος. Θεωροῦμε ὅτι οἱ πιστοὶ χωρὶς κήρυγμα μποροῦν νὰ σωθοῦν, ἀλλὰ χωρὶς τὰ μυστήρια δὲν σώζονται.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅμως τόνιζε, ὅτι ἐὰν ὁ κόσμος δὲν ἀκούσει τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ σωθεῖ; Ἀναγκαίως, ἐπομένως, ἡ ἀκρόαση τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς διδαχῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ θεολογικοὶ ὅροι «εὐαγγέλιον» καὶ «κήρυγμα», ποὺ παρουσιάζονται τόσο συχνὰ στὴν Καινὴ Διαθήκη, γνωρίζουμε ὅτι κατεῖχαν κεντρικότητα σὲ κάθε εὐχαριστιακὴ σύναξη τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Δὲν νοεῖται «σύναξη» πιστῶν χωρὶς ἀνάγνωση τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀκρόαση τοῦ κηρύγματος.

Ὁ Χριστὸς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος φορέας, ἀλλὰ διαχρονικὰ εἶναι καὶ τὸ μόνον περιεχόμενον τοῦ «εὐαγγελίου». Ὁ Χριστὸς εἶναι καὶ τὸ οὐσιαστικὸ περιεχόμενον καὶ τοῦ κηρύγματος μας. Αὐτὸ δίνει ἕνα ἔντονον χριστολογικὸ χαρακτῆρα στὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματός μας.

Αὐτὸ σημαίνει, πῶς ὅπως ὁ Χριστὸς συνέδεσε μὲ τὴν ἔλευσή του τὸ θεῖο καὶ τὸ ἀνθρώπινο στοιχεῖο, ὅμοια καὶ τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ συνδέει τὸ θεῖο μήνυμα μὲ τὸν ἀνθρώπινο λόγο. Τὸ κήρυγμα λειτουργεῖ ὡς κοινωνία προσώπων. Κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Πρόκειται γιὰ μυσταγωγικὴ συνάντηση καὶ ὄχι γιὰ μορφωτικὴ παιδαγωγικὴ πράξη.

4. Τὸ κήρυγμα ὡς «ἔκχυσις» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

Τὸ ἀρχικὸ ἀποστολικὸ κήρυγμα ἄρχισε

ως λειτουργία και διακονία μετά την έντολή του Κυρίου προς τους μαθητές και αποστόλους. Ήταν μία πράξη υπακοής και συνέπειας στην έντολή «πορευόμενοι δέ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 10,7). Τὸ κήρυγμα, ἐπομένως, ξεκίνησε ὡς μιὰ ἱστορική πράξη «κηρύσσειν», με ἐσχατολογικὸ χαρακτήρα, ἀναγγελίας τῆς ἐπικείμενης ἔλευσης τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἀποστολικὸ κήρυγμα σχετίζεται με τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου καὶ οὐσιαστικὰ εἶναι μιὰ ἀναστάσιμη ἐντολή: «πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει» (Μάρκ. 16,15) ἢ «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Ματθ. 28,19-20).

Τὸ κήρυγμα ὡς ἀναστάσιμη ἐντολή καὶ ἐσχατολογικὴ λειτουργία ἀναπτύσσεται, πλουτίζεται καὶ πραγματώνεται στὸ χῶρο καὶ τὸν κόσμον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἄρα πρέπει νὰ ἐκφράζει καὶ νὰ ἀπηχεῖ τὰ χαρίσματα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Με αὐτὴ τὴν ἔννοια τὸ «κηρύσσειν» ταυτίζεται με τὸ «σῶζειν» καὶ ἐκφράζει χαρισματικὴ λειτουργία, ἀφοῦ διενεργεῖται «ἐν δυνάμει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων δίδεται ἰδιαιτέρη ἔμφαση στὸ γεγονός, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου κηρύσσουν πρὸς τὸν κόσμο «πλησθέντες Πνεύματος Ἁγίου» (Πράξ. 4,8). Κριτήριον ἑνὸς βιβλικοῦ καὶ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος εἶναι ἡ ἔμπνευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀφοῦ οἱ κήρυκες πρέπει νὰ διδάσκουν καὶ νὰ κηρύσσουν μόνο ὅταν εἶναι «πλήρεις χάριτος καὶ δυνάμεως» (Πράξ. 6,8). Τὸ κήρυγμα δὲν εἶναι ἀπλὴ ἀνθρώπινη ὑπόθεση. Εἶναι ἔργο διακονίας καὶ γίνεται με ἐντολή τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως συνέβαινε με τοὺς Προφῆτες, τοὺς Ἀποστολικούς Διδασκάλους, οἱ ὅποιοι ἐχρίοντο ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸ τὸ σκοπὸ. Ἔτσι τὸ κήρυγμα παίρνει τὴ μορφή τῆς «διακονίας τοῦ

λόγου» (Πράξ. 6,4). Πρόκειται δηλαδὴ γιὰ ἐκκλησιολογικὴ λειτουργία καὶ ὄχι γιὰ κάποιον παιδευτικὸ καθῆκον.

Ἄλλὰ βασικὴ προϋπόθεση γιὰ τὴ διάδοση τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ μάλιστα πρὸς «πάντα τὰ ἔθνη» καὶ «τὸν κόσμον ἅπαντα», με μιὰ οἰκουμηνικὴ προοπτικὴ, κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, εἶναι ἡ διενέργεια τῆς λειτουργίας τοῦ λόγου, ἐφόσον «ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοῆ δια ῥήματος Θεοῦ» (Ρωμ. 10,17). Δὲν νοεῖται ἀποστολικὸ καὶ ἱεραποστολικὸ ἔργο χωρὶς τὸ κήρυγμα καὶ τὴ διδαχὴ. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι μόνο τελετουργικὴ καὶ μυστηριακὴ πράξις. Εἶναι καὶ κήρυγμα καὶ διδαχὴ, ὥστε νὰ γίνῃ γνωστὸ σὲ ὅλο τὸν κόσμο τὸ «εὐαγγέλιον Ἰησοῦ Χριστοῦ». Δυὸ πόλοι ὑπάρχουν στὴν Ἐκκλησία, τὸ ἱερὸ βῆμα με τὴν τέλεση τῶν τελετουργικῶν καὶ μυστηριακῶν πράξεων καὶ ὁ ἄμβωνας με τὴν ἀκρόαση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀποσιώπηση ἢ ἀμφισβήτηση τοῦ ἑνὸς εἰς βάρος τοῦ ἄλλου σημαίνει βασικὴ παρέκκλιση ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἦρθε «κηρύσσειν, διδάσκων καὶ θεραπεύων» (Ματθ. 4,23).

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ διαπιστώνουμε πὼς τὸ κήρυγμα στὰ χρόνια τῶν Ἀποστόλων κατεῖχε κεντρικὴ θέση. Εἶναι ἀδιανόητο νὰ φαντασθοῦμε σὺναξη πιστῶν χωρὶς τὴ διδαχὴ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου. Ἄλλὰ καὶ μετέπειτα, ἡ Ἐκκλησία καθιέρωσε στὴ θεία Λειτουργία δυὸ βασικὰ τμήματα, τὴ «λειτουργία τῶν κατηχομένων» καὶ τὴ «λειτουργία τῶν πιστῶν». Στὸ πρῶτο μέρος ἔχουμε τὴν ἀνάγνωση τῶν ἱερῶν κειμένων ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο καὶ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἀπαραίτητα τὴ θεολογικὴ ἀνάλυση αὐτῶν με τὸ κήρυγμα γιὰ λόγους κατήχησης τῶν πιστῶν καὶ στὸ δεύτερο μέρος τὴν τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τὴ μετοχὴ τῶν πιστῶν στὰ Τίμια Δῶρα. Αὐτὸ τὸ διπολικὸ σχῆμα σὲ κάθε εὐχαριστιακὴ σὺναξη εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διαφυλάσσεται με τὴν αἴσθηση τῆς υπακοῆς στὴν ἱερὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ο π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης

Α. Η ταυτότητά του

Μία σπουδαία και αλησμόνητη μορφή και φυσιολογικά της Ένορίας του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Νέας Ίωνίας Βόλου, της περιόδου 1925-1963, την οποία είχα την εύλογια να γνωρίσω, όταν πήγα στο Βόλο (τέλη του 1960), ήταν ο π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης. Ήταν ένας σεβάσμιος γέροντας Ίερέας, που κατοικούσε απέναντι ακριβώς από την είσοδο του Ναού της Ευαγγελιστρίας Νέας Ίωνίας μαζί με τη θετή κόρη του και ανειψιά του, «τη Μαρία του Παπα». Ήταν ένας «ζωντανός άγιος». Έτσι τον πίστευαν όλοι οι κάτοικοι της περιοχής. Ο π. Νικόλαος ήταν πρόσφυγας από τη Μικρά Ασία. Είχε γεννηθεί την 1η Απριλίου του 1878 στο χωριό Τσερνέρο της Νικομήδειας από τον Κωνσταντίνο και τη Μαρία Καραπαπαδάκη. Σέ ηλικία επτά ετών έμεινε ορφανός από τη μητέρα του. Άλλα παρ' όλη τη φτώχεια και την ορφάνια του και παρά τις δυσκολες συνθήκες της εποχής εκείνης κατόρθωσε να μάθει λίγα γράμματα, όπως γράφει ο ίδιος στο Ημερολόγιό του, ώστε να μπορεί να γίνει διδάσκαλος στους άλλους όμογενείς του. Ήταν επί πλέον και καλλίφωνος και έμαθε να ψάλλει. Δημιούργησε οικογένεια και απέκτησε τέσσερα παιδιά, δύο αγόρια και δύο κορίτσια. Κατόρθωσε επίσης να ικανοποιήσει το βαθύ πόθο της ψυχής του και έγινε Ίερέυς.

Β. Οι δοκιμασίες

Δυστυχώς οι δοκιμασίες του ήταν πολλές, αλλεπάλες και σκληρές. Ένωρίς πεθαίνει ή πρεσβυτέρα του και μένει χήρος με τέσσερα μικρά παιδιά. Και σαν να μην έφταναν αυτά, αρχίζουν απανωτοί και οι διωγμοί των Τούρκων για να καταλήξουν στην φοβερή Μικρασιατική καταστροφή, ή οποία αναγκάζει τον π. Νικόλαο να βρεθεί πρόσφυγας στην Ελλάδα. Άλλα και εδώ οι συνθήκες δεν είναι καλύτερες. Οι δυσκολίες, τα προβλήματα και οι δοκιμασίες διαδέχονται

Του Έπισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνού

ή μία την άλλη. Και εδώ στην Ελλάδα για να βρει εργασία, ως Ίερέυς, αναγκάζεται να πηγαίνει από Μητρόπολη σε Μητρόπολη. Δυστυχώς τα προσόντα με τα οποία τον προίκισε ο Θεός από το ένα μέρος και ή αξιολύπητη κατάστασή του από το άλλο, γίνονται για αυτόν εμπόδια στη ζωή του. Έπειδή ήταν καλλίφωνος, αφ' ενός, και αφ' έτέρου, επειδή ήταν έν χρεία με τέσσερα μικρά παιδιά, ο μέν κόσμος τον συμπαθούσε, οι συναδέλφοί του όμως, δυστυχώς, τον φθονούσαν και χωρίς δισταγμό έσπειδαν να χρησιμοποιήσουν έναντιον του τό συνηθι-

σμένο, εύκολο και αποτελεσματικό όπλο, ιδιαίτερα έναντιον των Ίερέων, τη συκοφαντία και τη διαβολή. Και δυστυχώς την εποχή εκείνη οι κατά τόπους Μητροπολίτες, χωρίς να έρευνήσουν, προτιμούσαν την εύκολη λύση, να τον διώχνουν για να τον ξεφορτωθούν. Έτσι βρέθηκε στις Μητροπόλεις της Φθιώτιδος, της Φωκίδος και της Δημητριάδος.

Γ. Η δεύτερη πατρίδα του, ο Βόλος

Άλλα και στο Βόλο, όπου κατέληξε, δεν ήσυχασε. Άλλοτε διοριζόταν σε μιá Ένορία και άλλοτε παυόταν. Τοποθετήθηκε στην Άγία Παρασκευή του Βόλου, αλλά έπειτα παύθηκε για μεγάλο διάστημα. Ξαναδιορίστηκε στον ίδιο Ναό, αλλά στη συνέχεια μετατέθηκε στον Ί. Ναό της Ευαγγελιστρίας Νέας Ίωνίας της εποχής εκείνης, που ήταν ένας μικρός Ναός. Έπειτα από την Ευαγγελίστρια μετατέθηκε στις Μηλιές του Πηλίου. Μόνο όταν ήλθε στο Βόλο Μητροπολίτης ο Ίωακείμ, τοποθετήθηκε και εκείνος όριστικά στην Ευαγγελίστρια, όπου παρέμεινε μέχρι τό 1956.

Δ. Και οι δοκιμασίες του Θεού

Άλλα δεν ήταν μόνο οι δυσκολίες της εποχής και ή κακία όρισμένων ανθρώπων ή μόνη δοκιμασία του π. Νικολάου. Και ο ίδιος ο Θεός τον

έδοκίμασε πολύ. Και σ' αυτόν ἐφαρμόσθηκε ὁ λόγος, πού εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τοὺς Ἁγίους Του: «...ὁ Θεὸς ἐπέειρασεν αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους Ἐαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς» (Σοφία Σολομώντος 3, 5-6), δηλαδή, ἐκείνους τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐκλέγει, γιὰ νὰ γίνουν φίλοι του, τοὺς δοκιμάζει προηγουμένως μὲ θλίψεις πολὺ, ὄχι γιὰ νὰ μάθει Ἐκεῖνος ἂν εἶναι ἀξιοὶ Του, ἀφοῦ γνωρίζει καὶ τίς πλὴν ἀπόκρυφες σκέψεις τους, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀποδείξει στους ἀνθρώπους, ὅτι πραγματικὰ οἱ φίλοι του εἶναι ἀξιοὶ. Γι' αὐτὸ τοὺς δοκιμάζει, ὅπως δοκιμάζει ἐκεῖνος πού κατεργάζεται τὸ χρυσάφι μέσα στὸ καμίνι τῆς φωτιᾶς, γιὰ νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι εἶναι καθαρὸ καὶ γνήσιο. Αὐτοὺς τοὺς καθαρὸς δέχεται πλησίον Του ὁ Θεὸς μὲ εὐχαρίστηση, ὅπως δεχόταν τὴν παλαιὰ ἐποχὴ τίς θυσίαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων, πού καιγόταν ἐντελῶς στὴ φωτιὰ τοῦ θυσιαστηρίου.

Γιατί, ἀλήθεια, τί ἄλλο νὰ σκεφθεῖ κανεὶς γιὰ τίς δοκιμασίες τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ; Δὲν τὸν ἐφθάνει ἡ ὀρφάνια, ἡ φτώχεια, οἱ διωγμοί, ἡ χηρεία, ὁ ἐκπατρισμός, ἡ προσφυγιά, οἱ συκοφαντίαι, ἡ ἀπόρριψή του ἀπὸ τοὺς συναδέλφους καὶ τοὺς προϊσταμένους του; Ἐπρεπε νὰ δοκιμασθεῖ καὶ μὲ τίς ἀρρώστιαι καὶ μὲ τοὺς θανάτους τῶν παιδιῶν του;

Ἔτσι φαίνεται ἔκρινε ὁ Πανάγαθος Θεός. Γι' αὐτὸ πέντε χρόνια μετὰ τὸν ἐρχομὸ του στὴν Ἑλλάδα, στίς 24 Αὐγούστου 1933, πεθαίνει ἡ πρώτη κόρη του ἡ Αἰκατερίνη σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν. Δύο χρόνια ἀργότερα, στίς 8 Μαΐου 1935, πεθαίνει ἡ δευτέρα κόρη του ἡ Ἀμαλία σὲ ἡλικία 19 ἐτῶν. Τὸν ἐπόμενο χρόνο, τὸ 1936, τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, πεθαίνει ὁ δεύτερος υἱὸς του, ὁ Δημήτριος σὲ ἡλικία 26 ἐτῶν καὶ πρὶν συμπληρωθεῖ χρόνος ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Δημητρίου, στίς 11 Ἰουλίου τοῦ 1937, πεθαίνει στὸ Νοσοκομεῖο Αἰγινήτειον Ἀθηνῶν ὁ πρωτότοκος υἱὸς του ὁ Εὐστράτιος, σὲ ἡλικία 30 ἐτῶν, τὸν ὁποῖο θάπτει ἐκεῖ. Ὁ ἴδιος περιγράφει στὸ Ἡμερολόγιό του, τὸ θάνατο καὶ τὴν ταφή τοῦ τελευταίου υἱοῦ του μὲ λόγια πού κάνουν αὐθόρμητα τὰ μάτια τῶν ἀναγνωστῶν του νὰ πλημμυρίζουν δάκρυα.

Ε. Τὸ ψυχικὸ μαρτύριό του καὶ ἡ γενναιότητά του

«Ὅταν εἰσηλθῶ εἰς τὸν θάλαμο τοῦ Νοσοκομείου, γράφει στὸ Ἡμερολόγιό του, ποιὸς ἤμπο-

ρεῖ νὰ διηγηθεῖ καὶ νὰ περιγράψῃ ἐκείνη τὴ μεγάλη ἀνεμοθαλασσοταραχὴ καὶ τρικυμία, τὸ μέγα ἐκεῖνο ναυάγιο, καθὼς ἐγὼ ὁ δυστυχὴς πατέρας ἔβλεπα τὸν υἱὸ μου νὰ ξεσχίζει τὰ ἐνδύματά του, νὰ κραυγάζει, νὰ ἀρνείται ἀκόμη καὶ ἐμένα, τὸν πατέρα του, νὰ κλαίει μὲ δεμένα τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια του ἐνώπιον τριῶν ἐπιστημόνων ἰατρῶν.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην δὲν μοῦ ἐπέτρεψαν οἱ ἰατροὶ νὰ μείνω πλησίον τοῦ υἱοῦ μου. Στενοχωρημένος καὶ κλαίοντας πῆγα εἰς τὸ Μετόχιο τοῦ Παναγίου Τάφου πρὸς τὸν ἐξάδελφό μου Ἀρχιμανδρίτη Βενέδικτο Παπαδόπουλο καὶ τοῦ διηγήθηκα ὅλα, ὅσα συνέβησαν στὸν υἱὸ μου. (Ὁ Ἀρχιμανδρίτης, ἐκεῖνος, ὁ ἐξάδελφος τοῦ π. Νικολάου, ἦταν ἀπὸ τὸ Τσερνέρο τῆς Μ. Ἀσίας καὶ μικρὸς ἦταν μαθητὴς του. Μετὰ σπούδασε στὴν Ἀθήνα Νομικὰ καὶ Θεολογία καὶ ἀφοῦ ἔγινε Μητροπολίτης Τιβεριάδος, ἔπειτα ἐξελέγη τὸ 1957 καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων θέση στὴν ὁποία ἔμεινε μέχρι τὸ 1981).

Κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην διενυκτέρευσα εἰς τὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου, μὲ θλίψη καὶ στενοχωρία καὶ νηστεία καὶ ἀγρυπνία καὶ μὲ πίστη πρὸς τὸν Θεὸ προσευχόμενος ὅλη τὴ νύκτα καὶ δεόμενος γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ τὴν πρωΐα τῆς 11ης Ἰουλίου τοῦ 1937, ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Εὐφημίας, ἔκαμα καὶ Λειτουργία.

Μετὰ τὴ Θεία Λειτουργία πῆρα τὸ ἀντίδωρο τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔφυγα γιὰ τὸ Νοσοκομεῖο, ἀλλὰ ὅταν ἐφθασα, βρῆκα τὸν υἱὸ μου νεκρὸ, γυμνὸ, ἀνυπόδητο καὶ μόνο του μέσα στὸ Νεκροτομεῖο. Ἐκλαυσα πικρῶς καὶ τὸν κατεφίλησα εἰς τὸ μέτωπο. Ἐκείνη τὴ στιγμή μοῦ ἦλθε ζάλη, μὲ ἔκοψε ἰδρῶς, μὲ ἔπιασε στενοχωρία καὶ ἐπὶ δέκα λεπτὰ ἤμουν ἀναίσθητος καὶ δὲν ἤξερα πού εὕρισκόμουν. Ὅταν συνῆλθα, εἶδα ὅτι κανεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ ἐμένα δὲν εὕρισκετο πλησίον τοῦ νεκροῦ υἱοῦ μου, ὥστε νὰ μοῦ δώσει μιὰ μικρὴ βοήθεια γιὰ νὰ συνέλθω καὶ νὰ παρηγορηθῶ. Ἀλλὰ τότε μέσα στὴν ἀπελπισία μου αἰσθάνθηκα νὰ μὲ πλημμυρίζει μιὰ δύναμη, μιὰ ζεστή καὶ γλυκεῖα αἴσθησις, ἡ ὁποία μὲ παρηγόρησε καὶ μοῦ ἔδωσε ὑπομονήν. Καὶ τότε ἄκουσα μέσα μου μιὰ φωνὴ νὰ μοῦ ψιθυρίζει: «Θάρσει, τέκνον μου. Ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ». Καὶ ἐγονάτισα καὶ ἐδόξασα καὶ εὐχαρίστησα τὸν Κύριο. Καὶ εἶπα: «Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλατο. Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον».

(Συνεχίζεται)

ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΔΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμοῦ

ΑΓΣΘΗΣΗ ΜΟΥ εἶναι ὅτι, ὅσο περνᾶ ὁ καιρός, αὐξάνονται οἱ κληρικοί πού, προβληματιζόμενοι γιά τόν σωστό τρόπο τελείωσης τῆς Λατρείας, διορθώνουν διάφορα σημεία τῆς. Καί αὐτό τὸ γεγονός μᾶς γεμίζει ἐλπίδα καί δοξολογία.

Συγκεκριμένα, αὐξάνονται οἱ κληρικοί πού διαβάζουν τίς εὐχές τῆς Λειτουργίας εἰς ἐπήκοον τῶν πιστῶν, πού εἰσήγαγαν τὸ Ἑλληνοῦῆριο μέ θυμίαμα μεταξύ Ἐποστοῦλου καί Εὐαγγελίου, πού διαβάζουν στή θέση τους καί εἰς ἐπήκοον τῆν ἐκτενῆ καθὼς καί

(Καί φυσικά, δέν τὰ λέει καί πρὸς τὸν ἑαυτό του ὅταν λειτουργεῖ μόνος!) (δ' 261-265).

-Ἀντίθετα, ὁ συλλειτουργὸς ἱερέας ἔχει καθῆκον νὰ πεῖ τὰ «Ἄμην» κατὰ τὸν καθαγιασμό τῶν τιμίων δώρων. Πρόκειται γιά τὸ πιὸ σημαντικό καί πιὸ ἐπείγον θέμα πρὸς διορθωση. Εἶχαμε καί ἄλλη φορά τὴν εὐκαιρία νὰ τονίσουμε ὅτι τὰ ἐν λόγω «Ἄμην» (πέντε συνολικά) μέ κανένα τρόπο δέν λέγονται ἀπὸ τὸν εὐλογοῦντα τὰ τίμια δῶρα. Αὐτὸ πού ἐπεκράτησε νὰ γίνεται συνιστᾶ παραλογισμό καί πλήρη ἀνατροπὴ τῆς λειτουργικῆς τάξης. Ἀποτελοῦν ἀπάντηση τοῦ λαοῦ, γι' αὐτὸ καί ὀφείλουμε νὰ διδάξουμε τὸ ἐκκλησίασμα ὥστε ὅλοι μαζί ἐν χορῶ νὰ τὰ προφέρουν. (Ὅπου αὐτὸ γίνεται οἱ πιστοὶ ὁμολογοῦν ὅτι συγκλονίζονται ψυχικά: εὐλογοῦν ἀφοῦ προγεύονται τὴν ἐνότητα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ). Βοηθᾶ σὲ αὐτὸ νὰ τελειώνει ὁ ψάλτης γρήγορα τὸ «Σὲ ὑμνοῦμεν...». Μέχρι νὰ ἐπιτύχουμε αὐτὴ τὴν ἀπάντηση τοῦ λαοῦ (καί μόνο ὡς προσωρινὴ λύση οἰκονομίας), θεωρῶ χρέος καί μέλημά μας ἀπαραίτητο νὰ ζητήσουμε νὰ προφέρουν τὰ «Ἄμην» εἴτε ὁ ψάλτης εἴτε οἱ συλλειτουργοὶ μας καί τὰ παιδιά πού διακονοῦν στὸ ἱερὸ βῆμα.

Μικρὲς διορθώσεις γιὰ μεγάλα ζητήματα

τίς αἰτήσεις καί εὐχές κατηχομένων καί πιστῶν, πού συνεχίζουν τὴ Λειτουργία ἀφοῦ κοινωνήσουν ὅλους τοὺς πιστοὺς καί ὄχι παραλλήλως κ.π.ἄ. Τοὺς συγχαίρουμε καί τοὺς εὐγνωμονοῦμε.

Κατὰ καιροὺς, ὅμως, γίνομαι δέκτης ἐρωτημάτων γιά τὸ δέον γενέσθαι, καθὼς καί παρακλήσεων νὰ καταγραφοῦν συγκεκριμένα σημεία τῆς Λατρείας στὰ ὅποια χρειάζεται νὰ ἀλλάξουν κάποιες ἐσφαλμένες συνήθειες. Σὲ μερικὰ λοιπὸν βασικά θὰ ἀφιερῶσουμε τὸ σημερινὸ μας ἄρθρο. (Στὴν παρένθεση ἀναγράφεται πού βρίσκεται ἡ σχετικὴ τεκμηρίωση τοῦ ἀειμνήστου καθηγητῆ Ἰωάννη Φουντούλη ἀπὸ τὸ κλασικὸ του ἔργο «Ἀπαντήσεις εἰς λειτουργικὰς ἀπορίας»):

-Ὁ συλλειτουργὸς ἱερέας δέν λέγει τὰ κελεύσματα τοῦ διακόνου στὸν πρῶτο. Δέν λέγει π.χ. «θύσον, δέσποτα», «κάλυψον, δέσποτα», «εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον ἄρτον» κ.τ.λ. Εἶναι δουλειὰ τοῦ διακόνου αὐτὸ καί ὅταν αὐτὸς δέν ὑπάρχει παραλείπονται.

-Ἄν ποῦμε εἰς ἐπήκοον τῆν ἐκτενῆ καί τὰ συναφῆ, δέν χρειάζεται μνημόνευση κατὰ τὴ Μεγάλῃ Εἰσοδο. Τὰ ὀνόματα τοῦ μνημοσύνου πού ἐνδεχομένως τελεῖται θὰ ἀναφερθοῦν στὴν οἰκεία αἴτηση τῆς ἐκτενοῦς. Τὸ ἴδιο καί ὀνόματα ζώντων ἂν ὑπάρχει κάποιος ἰδιαιτέρως λόγος.

-Ἐξάπαντος εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διδάξουμε τοὺς ψάλτες μας μέ ἐπιμονὴ νὰ μὴν ἀπαντοῦν «Ἄμην» στὴν αἴτηση «Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον...». Ἄν δυσκολεύονται νὰ ἀποβάλουν αὐτὴ τὴ γενικευμένη συνήθεια νὰ τοὺς δείξουμε τὸ «ἐγκόλπιον τοῦ ἀναγνώ-

Τὰ ἐρωτήματά σας καί οἱ προτάσεις σας
νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό,
Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ
thermosv@otenet.gr.

στου» όπου αναγράφεται τὸ ὀρθό: «Κύριε ἐλέησον» (σ. 43). Κυρίως χρειάζεται νὰ τοὺς διδάξουμε ὅτι τὸ «Ἀμήν» ἀποτελεῖ ἐπιφώνημα ἐπιβεβαίωσης καὶ δοξολογίας, γι' αὐτὸ καὶ συνάπτεται μόνο στὶς τριαδολογικὲς ἐκφωνήσεις τῶν εὐχῶν. Ὅποιαδήποτε αἴτηση (ὅπως εἶναι τὸ «Ἀντιλαβοῦ...») λαμβάνει πάντοτε τὸ «Κύριε ἐλέησον». Οἱ ψάλτες μας, ὅπως καὶ ὁλος ὁ λαός, δυστυχῶς ἔχουν «μεσάνυχτα» πὼς ἡ ἀγαπητικὴ διαλογικότητα τῆς Λατρείας εἶναι πού συγκροτεῖ τὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα εἰκονίζοντας τῇ Βασιλείᾳ τῶν ἐσχάτων, καὶ πὼς ἀποτελεῖ στοιχεῖο τῆς χειροτονίας τους μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ ἐπισφραγίζουν τῇ δοξολογία τῶν ἱερατικῶν ἐκφωνήσεων ἀποτέλεσμα; συχνὰ παραλείπουν ἐντελῶς κάποια «Ἀμήν» ὡς ἀνάξια λόγου.

-Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν τελευταία αἴτηση τῆς ἀρτοκλασίας «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεόν...». Ἄγνωστο γιατί, ὅλοι οἱ ψάλτες τῆς χώρας μας ἀπαντοῦν «Ἀμήν», χωρὶς νὰ σκέφτονται ὅτι στὶς ὑπόλοιπες αἰτήσεις προηγουμένως ἀπαντοῦσαν «Κύριε ἐλέησον» (β' 335-337). Μάλιστα, συνηθίζουν νὰ παρεμβάλλουν καὶ ἄλλο «Ἀμήν» στὸ «Ἐπάκουσον ἡμῶν...» μετὰ τὸ «καὶ ἐλέησον ἡμᾶς», ἀκριβῶς πρὶν τὴν ἐκφώνηση. Φυσικὰ πρόκειται περὶ λάθους. Ἡ μικρὴ αὐτὴ εὐχὴ συνεχίζεται ἀνεμπόδιστα ὡς τὸ τέλος της ὅποτε θὰ ἀκουστεῖ τὸ μοναδικὸ «Ἀμήν». Δὲν πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ λένε «Ἀμήν» σὲ κάθε δέηση τῆς εὐχῆς τῆς κεφαλοκλισίας ὅπως «σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου» κ.ο.κ.

-Ὅταν τελοῦμε Βάπτιση ἢ ἀγιασμό δὲν εὐλογοῦμε σταυροειδῶς τὸ νερὸ κατὰ τὴν αἴτηση «ὑπὲρ τοῦ ἀγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο...» (γ' 261-263). Οἱ αἰτήσεις εἶναι ἀρμοδιότητα τοῦ διακόνου καὶ ποτέ δὲν γίνεται εὐλογία σὲ λόγια πού λέει ὁ διάκονος, ἀκόμη καὶ ἂν χρειαστεῖ νὰ τὰ πεῖ ὁ ἱερέας. Ἡ εὐλογία θὰ λάβει χώρα λίγο ἀργότερα στὰ ἀντίστοιχα ἱερατικὰ λόγια. Σκοπὸς τῆς διακονικῆς αἰτήσεως εἶναι νὰ κινήσει τὸ λαὸ σὲ προσευχὴ γιὰ τὸ ἀνάλογο κάθε φορὰ αἴτημα. Δυστυχῶς ἔχουμε χάσει αὐτὴ τὴν ἐπίγνωση, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ὅτι γιὰ κάθε ἀγιαστικὴ πράξη τῆς Ἐκκλησίας καλεῖται ὁ λαὸς σὲ προσευχή...

-Ὅταν βαπτίζουμε ἐνήλικο ἢ μεγαλύτερο παιδὶ (ὄχι βρέφος) εἶναι καλὸ καὶ σκόπιμο νὰ τηροῦμε ἀκριβῶς τὴν σειρὰ πού ἀναγράφεται στὴ φυλλάδα. Ἡ τάξη πού ἔχει ἐπικρατήσῃ μέχρι τώρα στὴν πράξη δὲν εἶναι ὀρθή, ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ οἰκονομήσῃ τὴν ἀταξία πού γίνεται μὲ τὰ βρέφη.

-Οἱ περιστατικοὶ ἀγιασμοὶ σὲ θεμελιώσεις, σὲ ὀχήματα, σὲ σχολεῖα κ.τ.λ. στεροῦνται ἀγιαστικῆς εὐχῆς στὸ ἐν χρήσει εὐχολόγιο, προφανῶς ἀπὸ παραδρομὴ κατὰ τὶς ἀντιγραφές καὶ τὴ μεταφορὰ ἀπὸ τὰ χειρόγραφα σὲ ἐντυπες ἐκδόσεις (β' 39-43). Σοβαρὸ πρόβλημα πού τόσα χρόνια μένει ἀδιόρθωτο! Τὸ νερὸ δὲν ἀγιάζεται ἐπειδὴ ἀπλῶς ἐμβαπτίσσαμε μέσα του τὸν Σταυρὸ. Προτεινόμενες λύσεις: ἢ προστίθεται ἡ ἀγιαστικὴ εὐχὴ τοῦ Μικροῦ Ἀγιασμοῦ («Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις...») πρὶν ἀπὸ τὴν κεφαλοκλισία, ἢ ἡ εὐχὴ πού προτείνει ὁ Φουντοῦλης, ἢ ἔστω νὰ προστίθεται στὴν εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας ἡ φράση «καὶ εὐλόγησον τὸ ὕδωρ τοῦτο καὶ πάντα ἡμᾶς...» μὲ ταυτόχρονη εὐλογία τοῦ ὕδατος.

-Κατὰ τὴν τέλεση βαπτίσεως καὶ γάμου οἱ ἀρχιμανδρίτες δὲν πρέπει νὰ παραλείπουν νὰ φοροῦν φαλόνιο, κατάλοιπο τῆς Θείας Λειτουργίας μὲ τὴν ὁποία τὰ μυστήρια αὐτὰ συνδέονταν (α' 242-244). Εἶναι ἀδιανόητο καὶ δυσεξήγητο πὼς φθάσαμε τὸ μοναχικὸ κουκούλι νὰ ἀντικαθιστᾷ ἱερατικὸ ἄμφιο. Ἰδιαίτερα δὲ στοὺς γάμους θεωρῶ ἐντελῶς ἀταίριαστο τὸ ἐπανωκαλύμμαχο· ἔχω δεῖ ἀρχιμανδρίτη νὰ προπορεύεται στὸν «χορὸ τοῦ Ἡσαΐα» φορώντας μοναχικὸ κουκούλι, τὴν ὥρα δηλαδὴ πού ἡ Ἐκκλησία καλωσόριζε τὸ ζευγάρι στὶς τάξεις τῶν ἐγγάμων!

Αὐτὰ ἐντελῶς ἐνδεικτικά. Τὸ σημεῖωμα αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἐκκληφθῇ ὡς ἄσκηση στὴν τελετουργικὴ, διότι τότε κανεὶς θὰ ἀπορήσει γιὰ τὴν τόση σημασία σὲ λεπτομέρειες. Πρόκειται στὴν πραγματικότητα γιὰ μίαν μικρὴ ἄσκηση στὴν ἐκκλησιολογία. Γιὰ νὰ πλησιάσουμε κάπως τὸ βίωμα τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου: «Ἡμῶν σύμφωνος ἢ γνώμη τῇ εὐχαριστία καὶ ἡ εὐχαριστία βεβαιοὶ τὴν γνώμην».

Γονατίζουμε κατά τήν συγχωρητική εὐχή τοῦ Εὐχελαίου;

Τοῦ Πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, Δρος Θ.

Ἐρώτηση: Στήν τελευταία εὐχή τοῦ Εὐχελαίου πού διαβάζει ὁ ἱερέας πρέπει νά γονατίζουμε καί γιατί; Γιατί κατ' ἀρχήν τήν εὐχή βάζουν μερικοὶ ἱερεῖς πάνω στό κεφάλι τοῦ ἀσθενοῦς τὸ Εὐαγγέλιο;

Ἀπάντηση: Κατά τήν τελευταία εὐχή τοῦ Εὐχελαίου πού τυγχάνει νά εἶναι καί ἡ συγχωρητική: «Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγχνε καί πολυέλεε...» εἵθισται οἱ πιστοὶ οἱ ὁποῖοι τελοῦν τὸ Εὐχέλαιο νά γονατίζουν. Αὐτὴ ἡ συνήθεια φαίνεται νά προέρχεται ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας-ἐξομολογήσεως. Ἐκεῖ ὁ ἐξομολογούμενος ἀφοῦ ἐξαγορευθεῖ στὸν πνευματικὸ τίς ἀμαρτίες σκύβει τὸ κεφάλι του ἢ συνήθως γονατίζει, γιὰ νά τοῦ διαβάσει ὁ ἴδιος τήν συγχωρητικὴ εὐχή. Ἐφόσον δὲ ἀπὸ τὰ ὅσα εἶπαμε τὸ Εὐχέλαιο τελεῖται μετὰ τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας κι ἐπειδὴ ἡ εὐχή ἢ ὁποῖα διαβάζεται κατ' αὐτὸ εἶναι συγχωρητικὴ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ γονατίζουμε ἢ σκύβουμε κατὰ τήν ἀνάγνωσιν αὐτῆς (τῆς εὐχῆς). Κι αὐτὸ ἀποτελεῖ μιὰ πράξη μετανοίας καί δὲν πρέπει νά τὴν ἀποφεύγουν οἱ πιστοὶ μας, οὔτε νά τὴν ἀποτρέπουν οἱ κληρικοὶ μας. Εἶναι καλὸ οἱ πιστοὶ νά μπαίνουν κάτω ἀπὸ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ἢ ὁποῖα μεταδίδεται ἐκτὸς τῆς συμμετοχῆς στὰ ἱερὰ μυστήρια καί ἀπὸ τὰ ἄμφια τῶν ἱερέων τὰ ὁποῖα σύμφωνα μὲ χαρακτηρισμὸ τοῦ ἁγ. Συμεὼν Θεσσαλονίκης εἶναι καί αὐτὰ μεταδοτικὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Φυσικὰ πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι αὐτὴ ἡ πράξη τοῦ νά μπαίνουμε δηλ. κάτω ἀπὸ τὰ ἱερὰ ἄμφια τοῦ ἱερέως δὲν ἀποτελεῖ μιὰ μαγικὴ ἐνέργεια πού λύνει ἢ συγχωρεῖ τὰ ἀμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων. Σημασία ἔχει ἡ συμμετοχὴ μας στὰ μυστήρια καί ἰδιαίτερος στό μυστήριον τῆς μετανοίας-ἐξομολογήσεως, μυστήριον καθοριστικὸ γιὰ τὰ ἐπόμενα βήματα στὴ ζωὴ μας. Μὲ τὸ μυστήριον αὐτὸ τακτοποιούμεσθε ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ἐπέρχεται ἡ καταλλαγὴ μας ἀπέναντι Αὐτοῦ.

Κι ἐφόσον ἐπιτευχθεῖ αὐτὴ ἡ κατάστασις, μποροῦμε τότε νά προσέλθουμε καί στό μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας μὲ τήν εὐλογία τοῦ πνευματικοῦ μας γιὰ τὸν ἁγιασμὸ καί τὴν πνευματικὴ μας προκοπή. Ἄρα εἶναι σωστὸ τὸ νά γονατίζουμε κατὰ τήν συγχωρητικὴ εὐχὴ τοῦ Εὐχελαίου. Πράξη κι αὐτὴ δηλωτικὴ τῆς μετανοίας μας.

Εἵθισται σὲ μερικὰ μέρη νά ἀκουμποῦν οἱ ἱερεῖς τὸ Εὐαγγέλιον πάνω στό κεφάλι τοῦ ἀσθενοῦς. Αὐτὴ τὴν παράδοσιν τὴ γνωρίζει καί ὁ ἁγ. Συμεὼν Θεσσαλονίκης ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον τοποθετεῖται πάνω στό κεφάλι τοῦ ἀσθενοῦς κατὰ τὴν ἀνάγνωσίν του. Ἡ συνήθεια αὐτὴ φανερώνει: α) τὴν ἀποτροπὴ παντὸς ἐναντίου πνεύματος, β) τὴν εὐλογία τοῦ ἀσθενοῦς, καί τέλος γ) τὴν κάθαρσιν τοῦ νοῦ καί ὄλων τῶν αἰσθήσεών του. «Καί τὸ Εὐαγγέλιον εὐθὺς ἀναγινώσκειται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐκτελοῦντος τὴν τελετὴν... εἰς ἀποτροπὴν ἐξ αὐτοῦ παντὸς ἐναντίου, εἰς εὐλογίαν αὐτοῦ, εἰς κάθαρσιν τοῦ νοῦ καί τῶν αἰσθήσεων ἀπασῶν» (PG 155,525 D).

Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Π. Τρεμπέλας ἀναφέρει σχετικὰ ὅτι ἡ συνήθεια νά τοποθετεῖται τὸ Εὐαγγέλιον στὴν κεφαλὴ τοῦ ἀσθενοῦς ἔχει τίς ρίζες τῆς πολὺ παλαιᾶ, ὅταν τελούνταν τὸ Εὐχέλαιο συναπτὰ μὲ τὴ θεία Λειτουργία, στό τέλος τῆς ὁποίας μεταφέρονταν τὸ ἅγιον ἔλαιον ἀπὸ τὸν λειτουργὸν στό σπῆτι τοῦ ἀσθενοῦς κι ἐκεῖ ἀφοῦ γινόταν ἡ χρῆσις ἐνν. τοῦ ἀσθενοῦς καί ὄλων τῶν παρισταμένων διαβάξε ἐνν. ὁ λειτουργὸς εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα, ἔχοντας ἀκουμπήσει τὸ εὐαγγέλιον στὴν κεφαλὴ τοῦ ἀσθενοῦς. Ἀποτελεῖ κι αὐτὴ ἡ συνήθεια μιὰ μορφή τῆς παροχῆς συγχωρήσεως (Π. Ν. Τρεμπέλας, Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Εὐχελαίου, «Μικρὸν Εὐχολόγιον», ἐκδ. Β' «Σωτῆρος», Ἀθήνα 1998, σ. 119).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Οἱ Ἀνώτατες Ἐκκλησιαστικές Ἀκαδημίες

Ἡ πρόσφατη ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στήν Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστική Ἀκαδημία Θεσσαλονίκης ἔφερε στοῦ προσκήριο ἓνα σημαντικό γεγονός γιά τήν Ἐκκλησία μας. Τήν ἀναβάθμιση τῶν μέχρι τώρα Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν (τριετοῦς φοιτήσεως) καὶ τήν μετατροπή τους ἀπό ἐφέτος σέ Ἀνώτατες Ἀκαδημίες τετραετοῦς φοιτήσεως. Ἡ λειτουργία τῶν Ἀκαδημιῶν μέ ἀνανεωμένο πρόγραμμα σπουδῶν καὶ μέ ἐμπλουτισμένο ἐπιστημονικό δυναμικό θά ἀρχίσει ἀπό τόν Σεπτέμβριο 2007. Ἦδη οἱ ὑποψήφιοι τῶν Πανελληνίων Ἐξετάσεων μποροῦν νά δηλώσουν στοῦ Μηχανογραφικό Δελτίο τους τὰ Τμήματα τῶν 4 νέων Ἀκαδημιῶν. Μέχρι τώρα ἡ ἐπιλογή τῶν σπουδαστῶν γινόταν ἐκτός Πανελληνίων ἐξετάσεων. Ἀπό ἐφέτος οἱ ἀναβαθμισμένες Ἀκαδημίες θά λειτουργοῦν κατὰ τρόπο παρεμφερῆ πρὸς τίς Πανεπιστημιακές Σχολές. Οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Τμημάτων Ἱερατικῶν Σπουδῶν προορίζονται γιά νά στελεχώσουν τίς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἀλλά δέν θά μποροῦν νά διορισθοῦν στή Μέση Παιδεία ὡς Θεολόγοι Καθηγητές. Τὸ προνόμιο αὐτὸ διατηροῦν μόνο οἱ πτυχιούχοι τῶν δυὸ Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Οἱ 4 Ἀνώτατες Ἐκκλησιαστικές Ἀκαδημίες θά εἶναι οἱ παραγωγικὲς σχολές τῆς Ἐκκλησίας καὶ θά λειτουργοῦν στήν Ἀθήνα, στήν Θεσσαλονίκη, στήν Μονή Βελλᾶς Ἰωαννίνων καὶ στήν Κρήτη. Ἡ ἐπιτυχία τῆς λειτουργίας τους μέ τὸ νέο ἀναβαθμισμένο πρόγραμμα σπουδῶν καὶ τὸ ἐπιστημονικό προσωπικό ηὔξημένων προσόντων ἀναμένεται νά συντελέσει στήν καλύτερη μὴ μὴ μορφωτική καὶ πρακτική τῶν νέων κληρικῶν, οἱ ὅποιοι θά στελεχώσουν τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τήν Ἡμιαυτόνομο Ἐκκλησία τῆς Κρήτης. Ἐκτός ἀπὸ τὰ Τμήματα Ἱερατικῶν

Σπουδῶν θά λειτουργήσουν καὶ ἄλλα Τμήματα μέ ἔμφαση στήν Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική, στήν Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκηση καὶ στήν Συντήρηση ἀντικειμένων ἐκκλησιαστικῆς τέχνης. Εὐχόμεθα τὴν παρὰ Θεοῦ εὐδωση καὶ πνευματικὴ καρποφορία τοῦ ἔργου τῶν Ἀνωτάτων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν ὥστε νά ἐμπλουτισθεῖ μέ ἀξιόλογα καὶ μορφωμένα στελέχη ὁ Ὁρθόδοξος κλῆρος καθὼς καὶ μέ ἐξειδικευμένα λαϊκὰ στελέχη τὸ διοικητικό, καλλιτεχνικό καὶ κοινωνικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μία ἔρευνα γιά τὴν Θρησκευτικότητα τῶν Ἑλλήνων

Στὸ περιοδικὸ «Σύγχρονα Βήματα» (τεύχος Ἀπριλίου -Ἰουνίου 2007), τὸ ὁποῖο ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Μονὴ Πατέρων Ἰησουϊτῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ρωμαιοκαθολικῶν, δημοσιεύονται τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς δημοσκοπήσεως, ἡ ὁποία διεξήχθη στὸ σύνολο τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὴν ἐταιρία TSN ICAP κατόπιν παραγγελίας τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἔρευνα εἶχε ὡς ἀντικείμενο τὴν θρησκευτικότητα τῶν Ἑλλήνων γενικότερα καὶ τὴν στάση τους ἔναντι τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ εἰδικότερα. Δέν θά συμφωνήσουμε μέ ὅλα τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἐξάγει ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς ἀρθρογράφος π. Θεόδωρος Κοντίδης, ὅμως πιστεύουμε ὅτι ἀπὸ τίς ἀπαντήσεις τῶν ἰδίων τῶν ἐρωτηθέντων ὑπάρχουν ἀρκετὰ σημεῖα ἀξία σχολιασμοῦ. Στὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ θρησκεύματος τῶν ἐρωτηθέντων τὸ 97% δήλωσαν Ὁρθόδοξοι, τὸ 1% δήλωσαν ἄλλο θρήσκευμα καὶ τὸ 2% δήλωσαν ἄθεοι. Εἶναι ἐντυπωσιακὴ ἡ θρησκευτικὴ ὁμοιογένεια τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ πολὺ μικρὸ τὸ ποσοστὸ τῶν ἀθρήσκων σέ σύγκριση μέ ἄλλες εὐρωπαϊκὲς χώρες. Ἡ ἔρευνα διαπίστωσε ὅτι κυρίως στὶς ἡλικίες ἀπὸ 35 ἕως 45 ἐτῶν ὑπάρχει μιὰ ἀξιοσημείωτη τάση ἀνθρώπων, ποὺ ἀρχικὰ δέν πίστευαν, νά ἀναζητοῦν τὸν

Θεοὶ καὶ νὰ δηλώνουν ὅτι ἔχουν μεταστραφεῖ. Αὐτὴ ἡ θετικὴ μεταστροφή τῶν πρώην ἀθρήσκων εἶναι ἓνα εὐχάριστο στοιχεῖο, αὐξάνει ὁμως τὴν ἀνάγκη γιὰ ποιμαντικὴ μέριμνα καὶ ἐποικοδομητικὴ προσέγγιση τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Ὅταν ὑπάρχει σὲ ἐνηλίκους ἀνθρώπους ἡ τάση ἀναζητήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀπογοήτευση ἀπὸ παλαιότερες ἰδεολογικὲς ἢ πνευματικὲς ἐμπειρίες ὁ Ὁρθόδοξος κληρικὸς πρέπει νὰ εἶναι κοντά. Νὰ βοηθήσει τὰ ἄτομα αὐτὰ νὰ βιώσουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ γεγονός καὶ νὰ μὴν ὀδηγηθοῦν πρὸς μία ἀτομικὴ θρησκευτικὴ ἢ νὰ μὴ στραφοῦν στὶς ποικιλῶνυμες αἱρέσεις καὶ παραθρησκείες. Ἐνα ἄλλο ἀξιοπρόσεκτο εὔρημα τῆς ἐρεύνης εἶναι τὸ ἑξῆς:

Ἐνῶ τὸ 70% τῶν ἐρωτηθέντων δηλώνουν ὅτι προσεύχονται τακτικά, τὸ ποσοστὸ τῶν τακτικὰ ἐκκλησιαζομένων εἶναι 18% καὶ τὸ ποσοστὸ ἐκείνων ποὺ ἐξομολογοῦνται εἶναι 34%. Τὸ 66% τῶν ἐρωτηθέντων δηλώνει ὅτι δὲν ἐξομολογεῖται! Εἶναι προφανὲς ὅτι χρειάζεται μεγαλύτερη ἐμφαση στὸν ἐπανευαγγελισμό τοῦ λαοῦ μας. Πέραν τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, ποὺ εἶναι ἱερὴ καὶ ἀπαραίτητη, χρειάζεται στὶς ἡμέρες μας καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἱεραποστολή. Νὰ ἀξιοποιήσουμε τὴν θρησκευτικὴτητα τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ τὴν ἐντάξουμε στὴν λειτουργικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΟ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ-ΙΕΡΟΠΑΙΔΕΣ
ΚΑΙ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ (ΑΠΟ 15-25 ΕΤΩΝ)

23-27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2007

ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος
ΣΤΟΝ ἍΓΙΟ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟ ΠΗΛΙΟΥ

ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΧΕΙΣ ΤΗΝ
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ: * ΚΟΙΝΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΗ ΤΗΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ * ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΑ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ * ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ
ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ * ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ
ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ * ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΜΕ
ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΥΣ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ * ΣΤΙΓΜΕΣ
ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

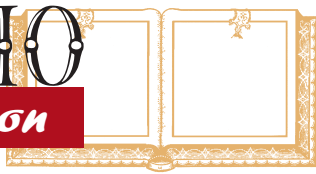
- * ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΣΟΥ
ἢ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΣΟΥ
- * ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ
(ΤΗΛ. 210-7272233)
- * ΟΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΡΕΠΕΙ
ΝΑ ΚΑΤΑΤΕΘΟΥΝ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ 20 ΙΟΥΛΙΟΥ ΣΤΗΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ἢ ΣΤΟ FAX 210-7272210

Μηνύματα ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Σερβία

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὁρθόδοξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας συνήλθε περὶ τὰ τέλη Μαΐου στὸ Βελιγράδι καὶ μεταξύ ἄλλων σημαντικῶν θεμάτων ἀπεφάσισε τὴν ἴδρυση Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐνταχθεῖ στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Νις στὴ Νότιο Σερβία. Ἦδη λειτουργεῖ μία Θεολογικὴ Σχολὴ ποὺ ἔχει ἐπανενταχθεῖ στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Βελιγραδίου. Βλέπουμε ὅτι στὶς χώρες, οἱ ὁποῖες πέρασαν ἀπὸ τὴν δοκιμασία τῶν ἀθεϊστικῶν ὀλοκληρωτικῶν καθεστώτων, οἱ ἐπιστήμονες θεωροῦν εὐτύχημα τὴν δημιουργία Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ τὴν ἐνταξὴ τους στὰ κρατικὰ Πανεπιστήμια. Ἐπίσης βλέπουμε ὅτι προτείνεται ἡ ἴδρυση Θεολογικῶν Σχολῶν μὲ ἀμιγῶς Ὁρθόδοξο περιεχόμενο καὶ ὄχι μὲ ἀσαφεῖς θρησκευτολογικούς προσανατολισμούς, ὅπως προτείνουν κάποιοι διανοούμενοι στὴν χώρα μας. Εἶναι ἀξιέπαινη ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει ἐπαναφέρει τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη στὸ ἐπίκεντρό της κοινωνικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς μετὰ ἀπὸ μακροχρόνιες λυσσώδεις προσπάθειες περιθωριοποιήσεως ποὺ κατέβαλαν οἱ μηχανισμοὶ τοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ. Εἶναι δὲ σκόπιμη ἡ ἐπιλογή τῆς Νις ὡς ἕδρας τῆς νέας Σχολῆς, διότι πρόκειται γιὰ τὴν ῥωμαϊκὴ Ναῖσσό, γενέτειρα τοῦ Ἁγίου καὶ Μεγάλου Κωνσταντίνου. (Τὸ πλῆρες κείμενο τῆς ἀποφάσεως δημοσιεύεται στὸ τεύχος Ἰουνίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ).

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

**Μητρ. Ναυπάκτου
Ἱεροθέου**

Εἰς μνημόσυνον

Βιογραφικά καὶ αὐτοβιογραφικά τῶν γονέων μου Σωτηρίου καὶ Εὐτυχίας καὶ τῆς θείας Παρασκευῆς

Ὁ Σεβ. κ. Ἱεροθεὸς εἶναι ἓνας διακεκριμένος πνευματικὸς ἄνθρωπος μὲ πραγματικὰ τεράστιο συγγραφικὸ ἔργο, ποὺ καλύπτει ἢ καὶ συνδυάζει

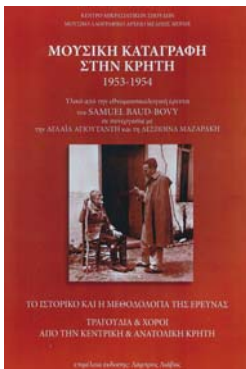
μὲ τὴν θεολογία καὶ ἄλλους ἐπιστημονικοὺς τομεῖς. Τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον του μοιάζει ἀλλὰ οὐσιαστικὰ δὲν εἶναι διαφορετικὸ. Ἐξομολογοῦμαι πὼς θὰ ἤθελα πολὺ νὰ μποροῦσα νὰ γράψω καὶ ἐγὼ ἓνα τέτοιον βιβλίον. Τὸ κύριον πρόβλημα δὲν θὰ ἦταν ἡ συγγραφικὴ ἱκανότητα, τὰ γεγονότα, ἡ μεγάλῃ ἀγάπῃ γιὰ πρόσωπα καὶ στοιχεῖα τῆς ζωῆς μας. Τὸ ἀξεπέραστο δικό μου πρόβλημα θὰ ἦταν ἡ ἔλλειψις

τοῦ ὕλικου ποὺ εἶχε στὴ διάθεσή του ὁ συγγραφέας, ὕλικου ποὺ διατηρήθηκε μὲ εὐλάβεια, ἀσυνήθιστη καὶ ἀπροσδόκητη θὰ ἔλεγα, ἀλλὰ καὶ κυρίως ἡ δυνατότητα νὰ κάνω αὐτὸ ποὺ μὲ πολὺ μεγάλη ἐπιδεξιότητα κάνει ὁ συγγραφέας καὶ πνευματικὸς: Νὰ διδάξω ἦθος, ἀγάπη, ἀφοσίωση, ὑπομονή. Χρησιμοποιώντας θεωρητικῶς βιογραφικὰ του στοιχεῖα, τὰ μετουσιώνει σὲ θεολογία, παιδεία, κοινωνιολογία καὶ ἀγγίζει μὲ πολλὴ εὐαισθησία καὶ εὐελιξία ἓνα βασικὸ ἔλλειμμα τῆς ἐποχῆς μας τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀπουσία τῶν γονιῶν ἀπὸ τὸ σπίτι, ἡ διάλυση τοῦ οἰκογενειακοῦ ἴσθου. Πρόκειται γιὰ ἓνα βιβλίο-χρονικὸ, βγαλμένο μέσα ἀπὸ τὸ στενὸ πλαίσιο μιᾶς οἰκογενείας, ποὺ ἀποτελεῖ μαρτυρία καὶ αὐτοβιογραφία ὄχι μόνον τῆς ἴδιας, ἀλλὰ καὶ μιᾶς ὀλόκληρης γενιᾶς καὶ μιᾶς ἐποχῆς ποὺ πέρασε ἀλλὰ ποὺ πιστεύω πὼς ἔχει ἀφήσει σπόρους, ἢ ἂν θέλετε καλύτερα, ἔχουν σωθεῖ σπόροι τῆς καί, σὰν ἐκείνους στὰ καμένα δάση, θὰ δώσουν καὶ ἄλλες ρίζες καὶ ἄλλους κορμούς μὲ τὸν καιρὸ. Οἱ ἱστορίες καὶ τὰ πρόσωπα ποὺ ξεπηδοῦν ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Σεβ. κ. Ἱεροθέου εἶναι ἀνθρώπων σεμνῶν καὶ ἀπλῶν, ἀνθρώπων ποὺ ζοῦν δίπλα μας, κοντά μας ἀλλὰ εὐτυχῶς τὰ φῶτα τῆς «ἐπικαιρότητας» δὲν τοὺς φτάνουν. Εὐτυχῶς! Γιατί ἔτσι ἐξακολουθοῦν καὶ μποροῦν καὶ ὑπάρχουν.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

**«ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»
1953-1954**

**Κέντρο Μικρασιατικῶν
Σπουδῶν
Μουσικὸ Λαογραφικὸ
Ἀρχεῖο Μέλπωσ Μερλιέ**

Ὁ Ἑλβετὸς ἑλληνιστὴς καὶ μουσικολόγος Samuel Baud-Bovy (1906-1986) ἀναγνωρίζεται ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους ἐπιστήμονες

ποὺ ἀνοιξαν νέους δρόμους στὴν ἔρευνα τῆς ἑλληνικῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς. Ἡ παρούσα ἔκδοση συμπίπτει μὲ τὴν ἐπέτειο γιὰ τὰ 100 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση καὶ τὰ 20 χρόνια ἀπὸ τὸν θά-

νατό του, καὶ εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μουσικὴ καταγραφή ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴν Κρήτη τὸ 1953-54, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο Μέλπωσ Μερλιέ καὶ μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν Ἐπιστημονικὴ Ἔρευνα. Πρόκειται γιὰ μιὰ πολυτελῆ ἔκδοση 2 τόμων μὲ ἀνέκδοτα κείμενα, σπάνιες φωτογραφίες καὶ καταγραφές κρητικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν σὲ νότες, καὶ συνοδεύεται ἀπὸ δύο ψηφιακοὺς δίσκους μὲ ἠχογραφημένα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὶς ἐπιτόπιες καταγραφές. Ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὴν ἱστορία τῆς ἔθνομουσικολογίας στὴν Ἑλλάδα, καθὼς εἶναι οὐσιαστικὰ ἡ πρώτη μεγάλῃ κλίμακας μουσικὴ καταγραφή, ἡ ὁποία ἐπιδίωξε συνειδητὰ καὶ συστηματικὰ νὰ καλύψει μιὰν ὀλόκληρη περιοχὴ τόσο ἐκτεταμένη καὶ σύνθετη ὅπως ἡ Κρήτη, μέσα ἀπὸ ἐπιτόπιες ἠχογραφήσεις. Ὁ ἔθνομουσικολόγος Λάμπρος Λιάβας, ὁ μουσικολόγος Μάρκος Δραγούμης καὶ ὁ Θανάσης Μωραΐτης συνεργάστηκαν γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ αὐτὴ ἔκδοση.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Κύριε... κέλευσόν με πρὸς σέ ἐλθεῖν...»

ΚΥΡΙΑΚΗ Ἡ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

(Ματθ. ιδ', 28-29)

Με τὴν φράση αὐτὴ ὁ Πέτρος ζητεῖ ἀπὸ τὸν Χριστὸ νὰ τὸν διατάξῃ νὰ πορευθῆ πρὸς Αὐτὸν περπατώντας πάνω στὰ ὕδατα. Καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ ἀπαντᾷ «ἐλθέ». Καὶ με τὴν δύναμη τοῦ θείου λόγου ἢ ἀρραγῆς «Πέτρα τῆς πίστεως» ἐπέπλευσε ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ὅταν ὅμως κουφίστηκε ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τῆς ἀπιστίας, ἄρχισε νὰ καταποντίζεται.

Πολλὰ εἶναι τὰ διδάγματα ἀπὸ αὐτὸ τὸ περιστατικό, ὅπως: – Οἱ δύσκολες ἐξωτερικὲς συνθήκες παιδεύουν καὶ «κατανύσσουν» τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ἀναζητήσῃ τὸν Χριστό. – Ὁ Πέτρος ζητᾷ τὴν προσωπικὴ συνάντησή με τὸν Χριστὸ καὶ ὄχι ἀπλῶς τὴν ἐπιβίωση ἢ τὴν ἐπιδεικτικὴ θαυματουργία. – Ζητᾷ ἢ ἐπιθυμία του νὰ γίνῃ προσταγὴ τοῦ Χριστοῦ, τὸ πτωτικό του θέλημα νὰ εἰσέλθῃ μέσα στὸ πέλαγος τῆς ἐλευθερίας τοῦ θείου θελήματος καὶ νὰ γίνῃ «φυσικὸ θέλημα», καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἀφεθῆ ὀλοκληρωτικὰ στὸν Χριστό. – Ὅταν γίνεταί αὐτό, ὁ Πέτρος ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῶν λογισμῶν καὶ τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἡ δυσκολία τῶν περιστάσεων ὑπερβαίνεται. – Ὅταν, ἀντίθετα, ἀφήνει τοὺς λογισμοὺς, ποὺ ἐγείρονται ἀπὸ τὸ ἐχθρικό περιβάλλον καὶ ἐνισχύονται ἀπὸ τὸν πειράζοντα, νὰ τὸν κυριεύσουν, τότε χάνει τὴν ἐλευθερία του καὶ καταποντίζεται. – Ἀποδεικνύεται ἔτσι ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν παθημάτων εἶναι πρόβλημα ἐσωτερικό τοῦ ἀνθρώπου. – Μᾶς δίνεται μία γεύση τοῦ πὼς ζοῦσε ὁ Ἄδὰμ στὴν μὴ ἀφθαρτοποιημένη ἀκόμη δημιουργία. – Το «κέλευσον» τοῦ Ἀποστόλου μᾶς θυμίζει τὴν Ἱερωσύνη, κ.λπ.

Ὁ Ἀπόστολος στρέφεται πρὸς τὸν Χριστό. Σκοπὸς του δὲν εἶναι οὔτε ἡ ἐπιβίωση ἐπὶ τῆς λέμβου, ἢ ὅποια θὰ μπορούσε νὰ ἐξασφαλισθῆ με αἴτηση παύσης τῆς τρικυμίας, οὔτε ἡ ἐπίδειξη, ἢ ὅποια θὰ ἐκφραζόταν μόνον ὡς αἴτημα πεζοπορίας ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Σκοπὸς του εἶναι νὰ συναυτηθῆ με τὸν ἀγαπημένο του Διδάσκαλο, ἀπὸ τὸν ὅποιο περιμένει τὰ πάντα, ἀφοῦ Αὐτὸς ἔχει «ρήματα ζωῆς αἰωνίου». Καὶ ὅταν ἀπιστεῖ στὸν λόγο τοῦ Διδασκάλου καὶ καταποντίζεται, καὶ τότε πάλι στρέφεται με μεγαλύτερη δύναμη πρὸς τὸ Πρόσωπό Του.

Αὐτὸ εἶναι σημαντικό νὰ τὸ μελετοῦμε. Γιατί πολλοὶ Χριστιανοί, ὅταν «παιδεύονται» καὶ «κα-

Ἄρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου,
Ἱεροκέρυκος Ἱ. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἁγ. Βλασίου

τανύσσονται» ἀπὸ τὶς δύσκολες συνθήκες τῆς ζωῆς, στρέφονται πρὸς τὸν Χριστό, ὄχι ὅμως με προσωπικὴ ἀγάπη, ἀλλὰ με τὸ αἴτημα τῆς ἐπιβίωσης ἢ τῆς γαλήνης τῶν περιστάσεων.

Ὅμως, αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ χριστιανικὴ πολιτεία εἶναι ἀδιέξοδη. Ἄν δὲν μεταμορφωθῆ, θὰ ὀδηγήσῃ στὴν ἀπογοήτευση ἢ στὴν οἴηση. Γιατί ὁ Χριστιανὸς ποὺ ἐπιζητεῖ μόνον τὴν λύση τῶν βιωτικῶν τοῦ προβλημάτων βρίσκεται συνέχεια κάτω ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς ἀναζήτησης τῶν αἰτίων τῆς ἐμφάνισής τους. Ὅταν οἱ δυσκολίες εἶναι ἀφόρητες, ἀναζητεῖ με ἐνοχῆς νὰ μάθῃ τί ἔκανε καὶ τοῦ ἐρχονται ὅλα δύσκολα. Τότε προστρέχει στὸν Χριστό με μετάνοια, ὄχι ὅμως καθαρῆ. Ὅταν οἱ δυσκολίες δὲν ὑπάρχουν ἢ ἔχουν ἀρθεῖ μετὰ ἀπὸ θαυματουργικὴ ἐπέμβαση, ἐπαναπαύεται στὴν ζωὴ τοῦ ἐνθάδε, ἢ ὅποια ὅμως ἐξ ὀρισμοῦ εἶναι μεταβαλλόμενη καὶ γρήγορα θὰ ἐπανεέλθουν οἱ δυσκολίες καὶ ὁ δοκιμαζόμενος ἄνθρωπος θὰ ἀρχίσῃ πάλι νὰ τὶς ἐρμηνεύει ἐνοχικὰ ἢ θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀμφιβάλλῃ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ! Καὶ ἔτσι ἀπογοητεύεται, μὴ μπορώντας νὰ κατανοήσῃ ὅτι σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ τῆς παιδείας τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἡ δημιουργία ἰδανικῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ ἡ διὰ τῆς ἀδιαλείπτου μνήμης κοινωνία με τὸν προσωπικὸ Θεό, τὸν Χριστό. Αὐτὴ ἡ προσωπικὴ κοινωνία θὰ τὸν ὀδηγήσῃ καὶ στὴν ὑπέρβαση τῶν δυσκολιῶν, ἴσως χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ.

Ὅπως ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι Χριστιανοὶ χωρὶς προσωπικὴ ἀναζήτηση τοῦ Χριστοῦ, ποὺ καλλιεργοῦν μία παλαιοδιαθηκικὴ θεώρηση τῶν πραγμάτων καὶ ζώντας σὲ καλὲς ἐξωτερικὲς συνθήκες πιστεύουν ὅτι ἔχουν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπειδὴ εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι! Ὅταν ὅμως συναυτήσουν δυσκολίες, θεωροῦν ὑπαίτιους τοὺς συναυθρώπους τους καὶ ἐπιτίθενται ἐναντίον τους ἢ ἀπογοητεύονται.

Ὁ θερμοργὸς Μαθητὴς μᾶς διδάσκει με τὴν ἀσυμβίβαστη ὁρμὴ του πρὸς τὸν προσωπικὸ Θεό νὰ πεζοποροῦμε χριστιανοπρεπῶς ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ μεταβαλλόμενου κόσμου μας.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Ίερων Μητροπόλεων

Έκδρομη στη Μόσχα πραγματοποιήσαν ένοριτες του Ί. Ν. Αγίου Γεωργίου Καρέα της Ί. Μ. Καισαριανής (Απρίλιος 2007).

Κουρά μοναχής στην Ί. Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ρεντίνας από τον Σεβ. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλο (04.05.07).

Στιγμιότυπο από την Ημερίδα της Έκκλησίας της Ελλάδος και της Διεθνούς Όργανωσης Λαϊκής Τέχνης στην Στοά του Αττάλου. (10.05.07).

Άπο την Δοξολογία για την Ένσωμάτωση της Άλεξανδρούπολης παρουσία του Μακ. Άρχιεπισκόπου και των Σεβ. Σερρών, Άλεξανδρουπόλεως, Δράμας και Κορίνθου (12.05.07).

Βάπτιση Κατηχομένων στην Ί. Μ. Φθιώτιδος από τον Σεβ. Μητροπολίτη κ. Νικόλαο (28.5.07).

Άπο λήξη των Ένοριακών Κατηχητικών Συνάξεων της Ί.Μ. Σάμου και Ίκαρίας (12.05.07).

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοκ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.Θ
Αριθμός Άδειας
4036

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθήναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Λόγος ν, ακούς
Λόγος ν, ακούς
Ραδιόφωνο
Ραδιόφωνο

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

